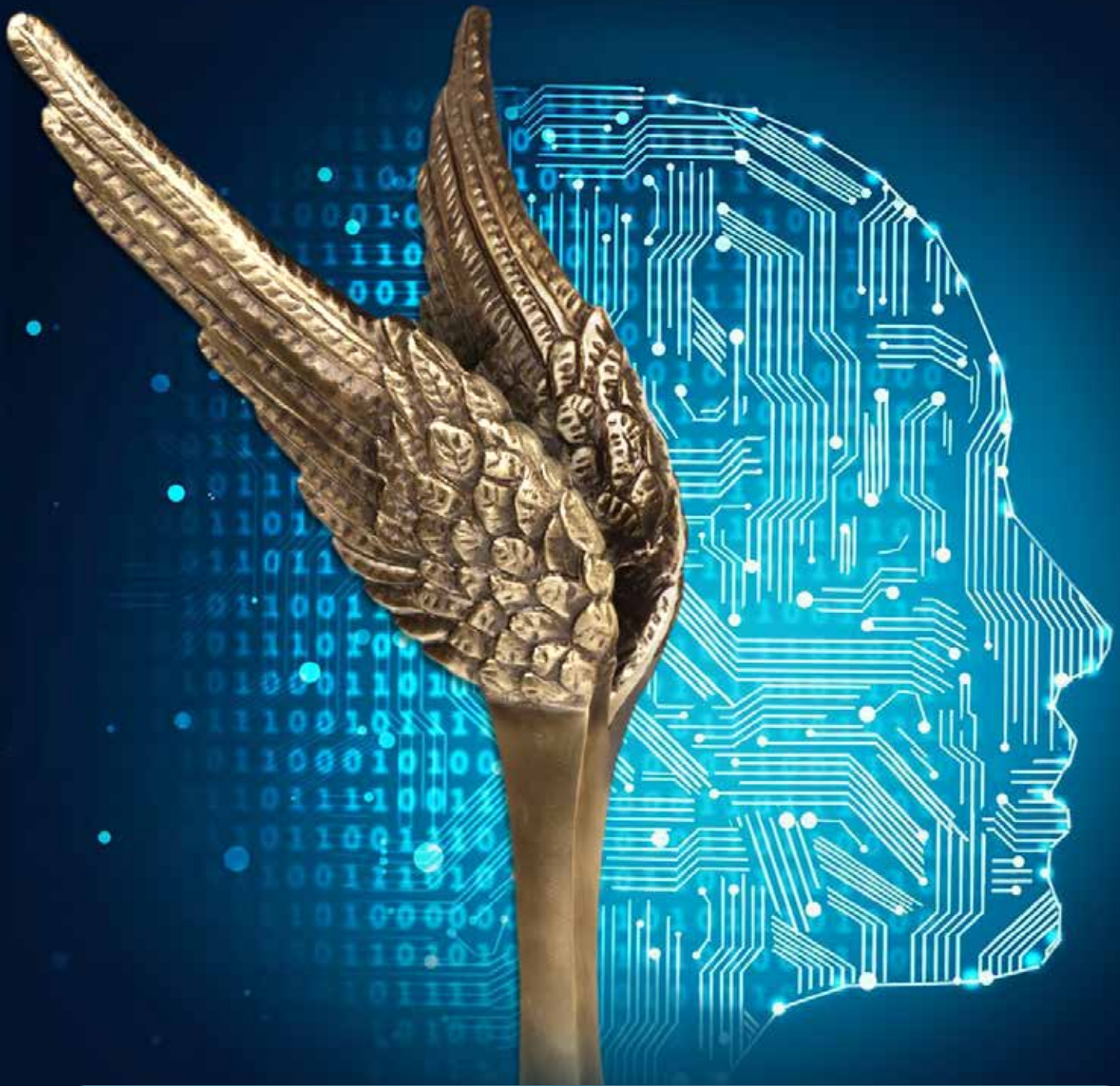

Dobre Innowacje w edukacji Praktyki

nr 39 wiosna - lato 2023 r.

ISSN 2299-8926

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

XXXVI PODSUMOWANIE RUCHU INNOWACYJNEGO W EDUKACJI

Oferta firmy zawiera

- program RobLAB - wirtualne laboratorium mechatroniczne
- stanowiska pneumatyczne i elektropneumatyczne
- stanowiska hydrauliczne i elektrohydrauliczne
- stanowiska sterowników PLC
- roboty dydaktyczne
- roboty przemysłowe
- mini obrabiarki CNC
- zautomatyzowane linie produkcyjne
- zintegrowane stanowiska wytwarzania
- zestawy UniTRAIN

www.mechatronik.pl
biuro@mechatronik.pl
+48 660 414 460
+48 668 669 611

Tomasz Misiak

SENS EDUKACJI TKWI W INNOWACJI

*Nikt mi nie wmówi, że nie mam racji:
Sens edukacji tkwi w innowacji!
Stare metody źródłem frustracji,
Stąd od śniadania aż do kolacji
Mocno się trzymam takiej narracji:
Sens edukacji tkwi w innowacji.*

*Bo cóż nam szkoła da, najmiłsi państwo moi,
Gdy świat do przodu gna, a szkoła w miejscu stoi?
Bo cóż nam szkoła da, gdy ze zmianami zwleka,
A świat do przodu gna i szkole świat ucieka?
Bo cóż nam szkoła da, gdy od nowości stroni,
W niezmiennym kształcie trwa i świata nie dogoni?*

*Wprost zatem powiem, bez dyplomacji:
Sens edukacji tkwi w innowacji.
Kto fascynacji chce w edukacji,
Kto rewelacji chce w edukacji -
Niech twardo broni takiej narracji:
Sens edukacji tkwi w innowacji!*

MICROSOFT I ŁCDNiKP - PARTNERZY W EDUKACJI

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego zostało zaproszone, jako jedna z trzynastu wiodących firm edukacyjnych w Polsce na spotkanie ośrodków o prestiżowym statusie Global Training Partner Microsoft.

Podczas spotkania podkreślono znaczącą rolę ŁCDNiKP i pozostałych ośrodków GTP w procesie doskonalenia umiejętności pracowników sektora edukacji w stosowaniu technologii informacyjnych - zarówno w kształceniu, jak i w administracji oświatowej. Zgodnie z koncepcją firmy Microsoft ośrodki Global Training Partner będą wkrótce pełniły istotną rolę także w procesie organizowania kursów i warsztatów - w ramach umowy, jaką firma Microsoft podpisała z Ministerstwem Edukacji i Nauki. Jako przedstawicielki Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w spotkaniu uczestniczyły: Anna Koludo - konsultant i wicedyrektor ŁCDNiKP oraz Lidia Aparta - konsultant i kierownik Ośrodka Nowoczesnych Technologii Informacyjnych ŁCDNiKP. Za swoją działalność na rzecz wszechstronnego wykorzystania technologii informacyjnych w edukacji zostały uhonorowane tytułami Microsoft Innovative Educator Fellow. Drugą część spotkania poświęcono szkołom wyróżnionym przez Microsoft tytułem Show Case School. Warto podkreślić, że w gronie dziwięciu takich szkół w Polsce są aż trzy szkoły z Łodzi: Szkoła Podstawowa nr 36, I Liceum Ogólnokształcące i Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych. Ich osiągnięcia są związane z łódzkim projektem wdrożenia usług Office 365 do praktyki edukacyjnej, który był możliwy dzięki intensywnie prowadzonemu procesowi doskonalenia nauczycieli i pracowników administracji przez ŁCDNiKP.

Anna Koludo - ŁCDNiKP

Dobre Praktyki

Innowacje w edukacji

W numerze:

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

- 3 Microsoft i ŁCDNiKP – partnerzy w edukacji
- 4 XXXVI Podsumowanie Ruchu Innowacyjnego w Edukacji
- 8 15,5 tysiąca uczestników Łódzkich eTargów Edukacyjnych
- 12 XV Weekend z Technologią Informacyjną
- 13 XXII Festiwal Bibliotek Szkolnych
- 14 Badam, odkrywam, poznaję
- 15 Gratulujemy stulecia wyjątkowej szkole
- 15 Edukacyjna przygoda z American Fellows
- 14 41 wspaniałych
- 17 Moja historia z koleją
- 18 Jak uczyć pokolenie Z
- 18 Katalog po raz czterdziesty
- 22 Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły
- 24 Biznes i zarządzanie...
- 25 „Pan Tadeusz” filozoficznie odczytany
- 26 Schronili się w Łodzi...
- 27 Język polski dla uczniów z Ukrainy
- 28 Przygoda zaczyna się w Bedoniu
- 28 Na czym polega metoda ruchu rozwijającego
- 29 Chcą pomagać i być potrzebni

WYWIAD

- 8 Rozwój dzięki innowacjom
- 16 Jesteśmy firmą inżynierską

SZKOŁA - RYNEK PRACY

- 6 Łódzkie Łabędzie
- 10 Czy mechatronika to nadal zawód przyszłości?
- 10 Logistyka – branża w rozkwicie
- 20 Centrum Kształcenia Zawodowego w Swarzędzu
- 21 Kogo szukali w 2022 roku łódzcy pracodawcy
- 21 Doradztwo zawodowe w szkole podstawowej

POMYŚL DO UPOWSZECHNIENIA

- 23 Mindfulness dla dzieci
- 23 Od kropelki po Ocean Wielki
- 24 Bawimy się w teatr
- 25 Lapbook w edukacji

KRONIKA WYDARZEŃ

- 29 Maria Witorzeńć – wspomnienie
- 30 Kronika wydarzeń edukacyjnych

Wydawca:

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego
ul. Kopcińskiego 29, 90-142 Łódź
www.wckp.lodz.pl, tel (42) 678-33-78
e-mail: kontakt@lcdnikp.elodz.edu.pl

Adres redakcji:

90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 29,
e-mail: t.misiak@lcdnikp.elodz.edu.pl

Redaguje zespół:

Janusz Moos (redaktor naczelny), Tomasz Misiak (sekretarz redakcji),
Grażyna Adamiec, Krystyna Jankowska, Anna Koludo, Ryszard Kuśmirek,
Beata Kwiatkowska, Anna Rostrygin, Krzysztof Papiernik.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca oraz zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania dostarczonych tekstów. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczanych reklam.

Cennik reklam:

moduł reklamowy całostronicowy
(185 x 250 mm) - 400 zł + VAT
moduł reklamowy 1/2 strony
(185 x 120 mm) - 250 zł + VAT
moduł reklamowy 1/4 strony
(90 x 120 mm) - 150 zł + VAT

Druk: Drukarnia OLTOM

XXXVI PODSUMOWANIE Ruchu Innowacyjnego w Edukacji

W finale każdego roku szkolnego Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego podsumowuje ruch innowacyjny w edukacji i organizuje uroczystą galę w Muzeum Miasta Łodzi.

Jest to wydarzenie zdaniem ekspertów uni-katowe, gdyż w jednym miejscu spotykają się utalentowani uczniowie, nauczyciele wdrażający do praktyki szkolnej różnego rodzaju innowacje edukacyjne, wdrażający wartościowe modele edukacji dyrektorzy szkół, którzy kierują organizacjami o charakterze innowacyjnym, naukowcy będący autorami ważnych modeli edukacyjnych, społecznicy, przedsiębiorcy, a także firmy, które współdziałają w sposób wartościowy i efektywny z lokalnymi szkolnymi systemami edukacji.

Podczas Galii Podsumowania Ruchu Innowacyjnego w Edukacji wyróżniamy tytułami honorowymi utalentowanych uczniów i nauczycieli innowatorów, wręczamy certyfikaty Lidera w Edukacji, Lidera Społeczno-Oświa-

towego, Mistrza Pedagogii, Ambasadora Innowacyjnych Idei i Praktyk Pedagogicznych oraz najwyższe trofeum ruchu innowacyjnego w edukacji – statuetkę Skrzydła Wyobraźni. Tytuły honorowe nadajemy również innowacyjnym pracodawcom, organizacjom innowacyjnym i wszystkim tym, którzy wytworzyli wartościowe modele edukacji, wdrażane do praktyki szkolnej.

W każdym roku szkolnym około 150 osób i firm jest prezentowanych podczas gali i otrzymuje stosowne certyfikaty, potwierdzające innowacyjną działalność. Ich dobre praktyki dokumentujemy w naszym „Katalogu dobrych praktyk w edukacji”. Opublikowaliśmy już 44 zeszyty, przedstawiające opisy wartościowych działań edukacyjnych łódz-

kich nauczycieli i dyrektorów szkół. O godnych uwagi innowacjach informujemy również systematycznie w naszym czasopiśmie „Dobre Praktyki. Innowacje w edukacji”.

To już XXXVI Podsumowanie Ruchu Innowacyjnego w Edukacji. Jesteśmy dumni z bogatych tradycji ruchu innowacyjnego. Cieszymy się ogromnie z bieżących działań oddolnych, podejmowanych z naszej inspiracji przez nauczycieli, którzy pracują w nauczycielskich zespołach innowacyjnych, metodycznych i zadaniowych, generując innowacyjne pomysły. Wszystkim innowatorom najserdeczniej gratulujemy!

Janusz Moos
Dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia
Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

LAUREACI XXXVI PODSUMOWANIA RUCHU INNOWACYJNEGO W EDUKACJI

TALENT UCZNIOWSKI

Kajetan Nowicki, Szkoła Podstawowa nr 173 w Łodzi
Maciej Olszewski, Szkoła Podstawowa nr 120 w Łodzi
Igor Selma Społeczna Szkoła Podstawowa nr 1 STO w Łodzi
Aleksander Sobolewski, Społeczna Szkoła Podstawowa nr 1 STO w Łodzi
Karolina Rytczak, Szkoła Podstawowa nr 162 w Łodzi
Michalina Antosik, Szkoła Podstawowa nr 12 w Łodzi
Franciszek Kaczorowski, Szkoła Podstawowa nr 141 w Łodzi
Jakub Olczak, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi
Franciszek Naskiewicz, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi
Jakub Jaros, Szkoła Podstawowa nr 160 w Łodzi
Wiktor Gawłos, Szkoła Podstawowa nr 198 z Oddziałami Sportowymi w Łodzi
Natasza Stań, Szkoła Podstawowa nr 198 z Oddziałami Sportowymi w Łodzi
Wiktoria Sygnet, XXXII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi
Julia Żołądek, Szkoła Podstawowa nr 198 z Oddziałami Sportowymi w Łodzi
Piotr Kowski, Szkoła Podstawowa nr 169 w Łodzi
Błażej Ojrzyński, Szkoła Podstawowa w Bedoniu Wsi

ZŁOTY CERTYFIKAT - TALENT UCZNIOWSKI

Jan Gwarda, Zespół Szkół Elektroniczno-Informatycznych w Łodzi
Kacper Jędrzejczyk, Zespół Szkół Elektroniczno-Informatycznych w Łodzi
Michał Roguz, Szkoła Podstawowa nr 79 w Łodzi

TALENT ARTYSTYCZNY

Olivia Skowron, Szkoła Podstawowa nr 202 w Łodzi
Gaja Wilewska, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II St. w Łodzi
Faustyna Żerańska, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II St. w Łodzi
Olek Żyta, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II St. w Łodzi
Zofia Płaziuk, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II St. w Łodzi
Jan Tietz, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II St. w Łodzi

NAUCZYCIEL INNOWATOR

Agnieszka Daniłowicz, Szkoła Podstawowa nr 55 w Łodzi
Agata Wielemborek, Przedszkole Miejskie nr 35 w Łodzi
Agnieszka Bednarek, Szkoła Podstawowa nr 42 w Łodzi
Paulina Lesiak, Przedszkole Familijna Łódka w Łodzi
Elżbieta Barabasz, Przedszkole Miejskie nr 58 w Łodzi
Renata Wrona, XLII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi
Agnieszka Gruszczyńska, Bernardyńska Szkoła Podstawowa w Łodzi
Anetta Formańska, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II St. w Łodzi
Katarzyna Sencio-Grzelak, XXIV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi
Katarzyna Darnowska, Szkoła Podstawowa nr 70 w Łodzi

dr Magdalena Wojciechowska, XII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi, Studium Języka Polskiego dla Cudzoziemców UŁ
Iwona Jankowska, Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 4 w Łodzi
Jacek Radzikowski, XXIV Liceum Ogólnokształcące w Łodzi
Katarzyna Gostyńska, Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 111 w Łodzi
Anna Skonka-Kieleska, Szkoła Podstawowa nr 162 w Łodzi
Olga Szwed, XI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi
Anna Daniel, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi
Paweł Mateja, I Liceum Ogólnokształcące w Łodzi
Dorota Lewińska, Zespół Szkół Edukacji Technicznej w Łodzi
Paulina Motyka, Przedszkole Miejskie nr 159 w Łodzi
Agnieszka Dawid, Przedszkole Miejskie nr 41 w Łodzi
Ewa Buklis, Szkoła Podstawowa nr 113 w Łodzi
Agnieszka Pabiniak, Szkoła Podstawowa nr 142 w Łodzi
Joanna Miśkiewicz, Szkoła Podstawowa nr 139 w Łodzi
Izabela Pietrzak, Szkoła Podstawowa nr 142 w Łodzi
Piotr Kmiecik, Liceum Ogólnokształcące GKJ w Łodzi
Natalia Pacocha, wicedyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 w Łodzi

PARTNER PRZYJAZNY EDUKACJI

Katarzyna Szkopiecka, kierownik Łódzkiego Ośrodka Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Łodzi
Marta Wieszczycka, EKOLUBNI Mobilne Warsztaty Ekologiczne
Wojciech Ramus, dyrektor Muzeum Teatru Polskiego Radia, prezes Zarządu Fundacji Teatr Wyobraźni
Robert Sakowski, wydawca magazynu „LIFE IN Łódzkie”
:2 K Konsorcjum Kancelarii Adwokackich
Piotrowska-Mańko / Effort-Szczepaniak w Łodzi
Adwokackie Centrum Mediacji w Łodzi
Oddział Łódzki Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza
SEW-EURODRIVE Polska Sp. z o.o.
Stowarzyszenie Przyjaciół Warszawy

ORGANIZATOR PROCESÓW INNOWACYJNYCH

Joanna Kmieć, Przedszkole Miejskie nr 170 i Przedszkole Miejskie nr 144 w Łodzi
Renata Fudala, dyrektor Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi
Elżbieta Ciesiołkiewicz-Sanneh, Zespół Przedszkoli Miejskich nr 1 w Łodzi
Klaudia Balcerowska, wicedyrektor Zespołu Szkół Gastronomicznych w Łodzi
Beata Rubinkowska, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 174 w Łodzi
Ewa Zdziemborska-Jatczak, dyrektor Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi
Ewa Zabost, wiceprezes zarządu Fundacji Edukacyjnej SIŁACZKA

Małgorzata Górecka, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 36 w Łodzi
Agnieszka Besser-Krysiak, Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Czechach
Dominik Kwiatkowski, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 199 w Łodzi
Centralny Gabinet Edukacji Filmowej w Pałacu Młodzieży w Łodzi
Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Łodzi

ORGANIZACJA INNOWACYJNA

Szkoła Podstawowa nr 36 im. Zenona Wasilewskiego w Łodzi
Szkoła Podstawowa nr 58 im. Melchiora Wańkowicza w Łodzi
Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Jana Pawła II w Bedoniu Wsi
Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego im. Powstańców Wielkopolskich w Łodzi
Zespół Szkół Ekonomii i Usług im. Natalii Gąsiorowskiej w Łodzi
I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Łodzi

INNOWACYJNY PRACODAWCA

dr Józef Szmich, właściciel firmy Delia Cosmetics Sp. z o.o.
Urząd Dozoru Technicznego Oddział Terenowy w Łodzi

KREATOR KOMPETENCJI ZAWODOWYCH

Włodzimierz Drewnowski, Zespół Szkół Edukacji Technicznej w Łodzi
Renata Pacocha, Technikum nr 3 w Łodzi
dr inż. Joanna Ratajczak, wicedyrektor ds. Centrum Kształcenia Zawodowego w Zespole Szkół nr 1 w Swarzędzu

KREATOR KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Barbara Muras, Szkoła Podstawowa nr 58 w Łodzi
Kacper Malinowski, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II St. w Łodzi
Ewelina Pajor, XXXII Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

ZŁOTY CERTYFIKAT - KREATOR KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Krzysztof Cwynar, prezes Stowarzyszenia Studio Integracji
Paweł Patora, kierownik Kabaretu Bi-Ba-Bo przy Domu Literatury w Łodzi
TV TOYA

KREATOR KOMPETENCJI ARTYSTYCZNYCH

Kamil Chałupnik, Zespół Szkół Muzycznych w Łodzi
Łukasz Warenica, Państwowa Szkoła Muzyczna I St. w Świnoujściu
Ogólnokształcąca Szkoła Baletowa im. Feliksa Parnella w Łodzi
Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II St. im. Henryka Wieniawskiego w Łodzi
Zespół Szkół Muzycznych im. Stanisława Moniuszki w Łodzi

KREATOR INNOWACJI

Katarzyna Różalska, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bedoniu Wsi
Anita Bołbot, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bedoniu Wsi
Agata Kucharczyk, Szkoła Podstawowa nr 12 w Łodzi
Małgorzata Krukowska, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi
Jolanta Proszak, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łodzi
Tomasz Frasoński, Zespół Szkół Przemysłu Mody w Łodzi, Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi
Przemysław Jankiewicz, dyrektor Zespołu Szkół nr 1 w Swarzędzu
Anna Rytwińska, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 55 w Łodzi
Małgorzata Kowalewska, dyrektor Centrum Kształcenia Zawodowego w Inowrocławiu

LIDER W EDUKACJI

Piotr Płaczek, Zespół Szkół Gastronomicznych w Łodzi, Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Motorowego w Łodzi
Magdalena Górka-Czekaj, Niepubliczna Szkoła Podstawowa Gaudeamus Bemowo w Warszawie
Lidia Kucharczyk-Dera, Szkoła Podstawowa nr 141 w Łodzi
Adrian Jaszczyk, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi
Małgorzata Bartniak, Szkoła Podstawowa nr 162 w Łodzi
Magdalena Mankiewicz, dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 97 w Łodzi
Ewa Urbańska, Szkoła Podstawowa nr 56 w Łodzi
Joanna Swacyna, Szkoła Podstawowa nr 10 w Łodzi
Żaneta Pastuszka, Przedszkole Miejskie nr 235 w Łodzi
Justyna Pietryka, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Łodzi
Izabela Raczynska-Bawej, Państwowa Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I St. w Zespole Szkół Muzycznych w Łodzi
Urszula Szczepaniak, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi

LIDER SZKOLNEGO DORADZTWA ZAWODOWEGO

Małgorzata Katarzyńska, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 w Łodzi
Beata Arkusińska, Szkoła Podstawowa nr 206 w Łodzi
Szkoła Podstawowa nr 84 im. Generała Józefa Bema w Łodzi
Szkoła Podstawowa nr 143 w Łodzi
Szkoła Podstawowa nr 206 im. Łódzkich Włóknienek w Łodzi
Szkoła Podstawowa nr 26 im. Armii „Łódź” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 w Łodzi

AFIRMATOR RUCHU INNOWACYJNEGO

dr Justyna Ratkowska-Pasikowska, Zakład Pedagogiki Porównawczej Uniwersytetu Łódzkiego
Dominik Goss, właściciel firmy Inwedo Sp. z o.o.

Stanisław Polít, student Uniwersytetu Warszawskiego

HOMO CREATOR

Małgorzata Goździecka, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Łodzi

LIDER SPOŁECZNO-OŚWIATOWY

Renata Czaja, Szkoła Podstawowa nr 198 z Oddziałami Sportowymi w Łodzi
Lidl Sp. z o.o. sp. k
NAAN Laboratorium Biokosmetyki Anna Sadowska
Moje Bambino Sp. z o.o.
UNITRAVEL KIELJAN LIS Spółka Jawna
Nowa Szkoła Sp. z o.o.
Termy Poddębice Centrum Wodolecznictwa i Rekreacji
Mentor S.A. Oddział w Łodzi

MISTRZ PEDAGOGII

dr inż. Krzysztof Rychlicki-Kiciór, dziekan Wydziału Technologii Informatycznych Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie
Łukasz Wojtasik, ekspert ds. bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie - Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
prof. dr hab. Krzysztof Szmíd, kierownik Katedry Edukacji Artystycznej i Pedagogiki Twórczości Uniwersytetu Łódzkiego

AMBASADOR INNOWACYJNYCH IDEI I PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

Jarosław Brodecki, student Uniwersytetu Łódzkiego
Karol Sobański, prezes zarządu Addictive Group Spółka z o.o.
Barbara Świetlik, sekretarz Łódzkiego Komitetu Okręgowego Olimpiady Wiedzy Technicznej
Pałac Młodzieży im. Juliana Tuwima w Łodzi
GroMar Sp. z o.o.

ZŁOTY CERTYFIKAT - AMBASADOR INNOWACYJNYCH IDEI I PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

prof. dr hab. inż. Ewa Korzeniewska, prodziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki Politechniki Łódzkiej
Muzeum Miasta Łodzi

STATUETKA „SKRZYDŁA WYOBRAŹNI”

(nagroda za szczególne osiągnięcia w działalności innowacyjnej dla edukacji)

prof. dr hab. Alina Wróbel, dziekan Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego
Witold Skrzydlewski, właściciel firmy H.Skrzydlewski, Prezes Honorowy Klubu Żużlowego Orzeł Łódź
Wyższa Szkoła Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi
Wydział Elektrotechniki, Informatyki i Automatyki Politechniki Łódzkiej
Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział Łódzki

ORGANIZATORZY I PARTNERZY WYDARZENIA

ŁÓDZKIE ŁABĘDZIE - szacunek i uznanie dla PRACODAWCÓW

To już dziesiąta jubileuszowa edycja Konkursu Prezydenta Miasta Łodzi „Pracodawca Kreujący i Wspierający Edukację 2022”, organizowanego we współpracy z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Konkurs jest okazją do uhonorowania statuetkami Łódzkich Łabędzi pracodawców najefektywniej wspierających łódzkie szkoły i inne placówki edukacyjne. Uroczyste podsumowanie tegorocznej edycji konkursu - z udziałem Wiceprezident Miasta Łodzi Małgorzaty Moskwa-Wodnickiej - odbyło się 21 marca 2023 r. podczas Gali Finałowej w Muzeum Miasta Łodzi.

Kapituła Konkursu powołana przez Prezydenta Miasta Łodzi, analizując rekomendacje zgłoszonych firm, przedsięwzięcia podejmowane przez te firmy na rzecz edukacji oraz efekty tych przedsięwzięć, wyłoniła w jubileuszowej edycji 20 laureatów - pracodawców nominowanych do otrzymania statuetki Łódzkie Łabędzie. Były to firmy: w kategorii przedsiębiorstw zatrudniających do 10 osób - Szkółka Drzew i Krzewów Pod Dębami Monika i Piotr Krzystanek, „TEREBINT” USŁUGI POLIGRAFICZNE, UNITRAVEL KIELJAN LIS SPÓŁKA JAWNA; w kategorii przedsiębiorstw zatrudniających od 11 do 50 osób -

ARIES Firma Produkcyjno-Handlowa Edward Skał, IRENA STRUNIEC ENTERPRISE, „MATEK” Firma Produkcyjno-Handlowa Piotr Matuszewski, NAAN Laboratorium Biokosmetyki Anna Sadowska, Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i Usług „NOWAK” Andrzej

Nowak, SOCHOR Sp. z o.o.; w kategorii przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 osób - EMERSON Automation Fluid Control & Pneumatics Poland Sp. z o.o., Ericsson Sp. z o.o., Hydro Extrusion Poland Sp. z o.o., Microsoft Sp. z o.o., Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., „ORBIS S.A.” IBIS I NOVOTEL ŁÓDŹ CENTRUM, PAŁAC MŁODZIEŻY im. Juliana Tuwima w Łodzi, POLSAD Jacek Korczak Oddział Rzgów, Puro Hotel Łódź Sp. z o.o., Toyota Sabaj Łódź Sp. Jawna, URZĄD DOZORU TECHNICZNEGO Oddział Terenowy w Łodzi.

Statuetki Łódzkich Łabędzi przyznano w jubileuszowej edycji Konkursu Prezydenta Miasta Łodzi „Pracodawca Kreujący i Wspierający Edukację” firmom: „TEREBINT” USŁUGI POLIGRAFICZNE, IRENA STRUNIEC ENTERPRISE, „ORBIS S.A.” IBIS I NOVOTEL ŁÓDŹ CENTRUM. Ponadto firmę MICROSOFT Sp. z o.o. uhonorowano nagrodą specjalną - dla pracodawcy za kreowanie procesów kształcenia i wspieranie szkolnego systemu edukacji w skali kraju.

TEREBINT Usługi Poligraficzne to firma, która prowadzi działalność z obszaru poligrafii, reklamy i przetwórstwa papierniczego. Współpracuje z Zespołem Szkół Poligraficznych. Przekazuje materiały dla warsztatów szkolnych. Organizuje dla uczniów w swojej siedzibie zajęcia dualne i praktyki zawodowe. Funduje nagrody w konkursach szkolnych.

IRENA STRUNIEC ENTERPRISE zajmuje się produkcją usługową konfekcji damskiej. Współpracuje z Zespołem Szkół Przemysłu Mody. Przekazuje szkole tkaniny, dzianiny i materiały pomocnicze do szycia wyrobów odzieżowych. Dla uczniów organizuje praktyki zawodowe, a dla nauczycieli kształcenia zawodowego spotkania doskonalące.

„ORBIS S.A.” IBIS I NOVOTEL ŁÓDŹ CENTRUM to grupa hotelowa. Należący do niej hotel Novotel Łódź Centrum, który oferuje komfortowe pokoje i zaplecze konferencyjne, współpracuje z Zespołem Szkół Gastronomicznych. Organizuje zajęcia dla uczniów kształcących się w zawodach: kucharz, technik usług kelnerskich, technik żywienia i usług gastronomicznych. Przekazuje materiały do prowadzenia zajęć praktycznych w szkole.

Tomasz Misiak

ŁÓDZKIE ŁABĘDZIE

*O wiersz mnie poproszono, nie wiem, co to będzie,
Bo temat jest niezwykły. Brzmi: Łódzkie Łabędzie.
Gdyby łódzkie wrzeczono, które nitkę przedzie. . .
Nie! Pro publico bono muszą być łabędzie.
Wziąłem pióro do ręki mając rzecz na względzie.
W efekcie twórczej męki powstało orędzie.*

*Szanowny Pracodawco! W dobrej czy złej dobie
Nie pozostawiaj łódzkiej szkoły samej sobie.
Kreuj jej nowoczesny styl i wizerunek,
Zadbaj o jej dobrostan, rozkwit i szacunek.
Wspierając edukację wspomnij moje słowa:
Będziesz miał pracowników, jakich ci wychowa.
I będziesz miał odsetki wolne od inflacji
Z kapitału w postaci młodej generacji.
A jeszcze Kapituła laurem cię nagrodzi
W prestiżowym konkursie Prezydenta Łodzi.*

*Tak, ze wszech miar wspaniałe są Łódzkie Łabędzie,
Stwierdzam to z przekonaniem, że nie jestem w błędzie.
Chwalmy zatem ów konkurs zawsze tudzież wszędzie!
Miał głowę, kto wymyślił te Łódzkie Łabędzie.*

MICROSOFT Sp. z o.o. jest światowym liderem branży nowych technologii. Oferuje nowoczesne rozwiązania dydaktyczne dla szkół i uczelni - Microsoft dla Edukacji. Firma współpracuje z ŁCDNiKP, któremu nadała status Global Training Partner. Oferuje nauczycielom szkolenia na platformie Microsoft Learn i organizuje konkurs, którego efektem są certyfikaty Microsoft Innovative Edukator Expert.

W tegorocznej edycji Konkursu Prezydenta Miasta Łodzi „Pracodawca Kreujący i Wspierający Edukację” przyznano również wyróżnienia. Otrzymały je firmy: UNITRAVEL KIELJAN LIS SPÓŁKA JAWNA (biuro podróży), Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i Usług „NOWAK” Andrzej Nowak (roboty ciepłownicze i instalacyjne), EMERSON Automation Fluid Control & Pneumatics Poland Sp. z o.o. (urządzenia do sterowania przepływem mediów i pneumatyki siłowej) oraz POLSAD Jacek Korczak Oddział Rzgów (sprzedaż i serwis pojazdów ciężarowych Renault).

We wszystkich dotychczasowych edycjach Konkursu Prezydenta Miasta Łodzi „Pracodawca Kreujący i Wspierający Edukację” pracodawców nominowanych było 232, wyróżnionych - 53, nagrodzonych statuetkami Łódzkich Łabędzi - 38, uhonorowanych nagrodą specjalną - 10. Liczby te najlepiej ukazują godną uwagi skalę współdziałania łódzkich pracodawców z łódzkimi szkołami, imponujący wymiar wsparcia udzielanego szkołom przez firmy. Dowodzą też znaczenia unikatowego w skali kraju Konkursu Prezydenta Miasta Łodzi „Pracodawca Kreujący i Wspierający Edukację”, który efektywnie promuje współpracę pracodawców ze szkołami, prezentuje najciekawsze przykłady dobrych praktyk w tym zakresie i wyróżnia przedsiębiorstwa szczególnie aktywnie uczestniczące w kreowaniu procesów kształcenia, tworzeniu pozytywnego wizerunku współczesnej szkoły i podnoszeniu jej prestiżu.

Danuta Urbaniak, Jadwiga Morawiec,
Tomasz Misiak – ŁCDNiKP
Zdjęcia Jarosław Koludo

Z PRACODAWCAMI WSPÓŁPRACUJEMY OD LAT

W związku z X Jubileuszowym Konkuresem Prezydenta Miasta Łodzi „Pracodawca Kreujący i Wspierający Edukację” przywołuję naszą współpracę z pracodawcami, prowadzoną od bardzo wielu już lat.

Pamiętam pierwsze prace na projektowaniu, modelowaniu specjalizacji zawodowych. To był wspaniały ruch edukacyjny, skupiliśmy wtedy dużą grupę pracodawców, którzy określali tryb osiągania kwalifikacji specjalistycznych w przedsiębiorstwach.

Wspominam prace nad modelowaniem kształcenia modułowego - zadaniowego, którego istota polega na uczeniu się poprzez wykonywanie zadań zawodowych transportowanych z rzeczywistego procesu pracy. Liczni pracodawcy aktywnie i efektywnie uczestniczyli tutaj w procesach wdrożeń.

Przywołuje również inne projekty. Bardzo interesujący i niezmiernie ważny był projekt „Pracuję - zatrudniam”, finansowany jeszcze ze środków przedakcesyjnych, kiedy to zorganizowaliśmy zajęcia u pracodawców ukierunkowane na osiągnięcie kompetencji zawodowych, które umożliwiały osobom poszukującym pracy zatrudnianie się w konkretnym przedsiębiorstwie. Ponad 4 tysiące osób osiągało te kwalifikacje, znajdując dzięki temu pracę; niektórzy uczestnicy projektu zakładali również własne firmy. To był wspaniały projekt, który pozwolił nam nawiązać długotrwałą więź emocjonalną z wieloma pracodawcami, gdyż badaliśmy - również po kilku latach - jego efekty.

Pracodawca, przedsiębiorca jest osobą szczególnie ważną we wszystkich procesach edukacyjnych, które prowadzimy od wielu lat, a które są ukierunkowane na rozwój edukacji dla zatrudnienia, rozwój edukacji dla samodzielności, rozwój edukacji dla zdatności człowieka, czyli tej zdatności, która umożliwia rozwiązywanie w przyszłości problemów zawodowych, umożliwia w twórcze działanie, umożliwia dobrą stabilizację w procesach pracy.

Przywołuję również interesujące prace nad wdrożeniem do praktyki edukacyjnej modelu doradztwa zawodowego. Współpraca z pracodawcami w organizowaniu festiwalu zawodów, w prowadzeniu wielu usług zawodoznawczych - zasługuje tutaj na odnotowanie i w historii naszego myślenia i działania pedagogicznego zajmuje bardzo ważne miejsce.

Wspomnę jeszcze o interesujących pracach nad standardami kwalifikacji zawodowych, w toku których włączyliśmy pracodawców, przedsiębiorców do konstruowania tych standardów.

Przez długi okres naszego funkcjonowania udowadniamy, że sprzężenie zwrotne w układzie: szkoła - rynek pracy, edukacja - przedsiębiorcy jest szczególnie ważne. Jeśli go nie ma, to lokalny szkolny system edukacji funkcjonuje w samotności. A przecież on musi być powiązany z przedsiębiorstwami, on musi tworzyć z nimi więzi nie tylko formalne, ale również emocjonalne. Dlatego w finale każdego roku szkolnego, na Podsumowaniu Ruchu Innowacyjnego w Edukacji, wyróżniamy innowacyjnych pracodawców oraz firmy jako organizacje innowacyjne. Dotychczas około stu pracodawców otrzymało tytuły honorowe Innowacyjny Pracodawca, a liczne przedsiębiorstwa - tytuły Organizacja Innowacyjna. Ponadto wielu przedsiębiorców zostało uhonorowanych najwyższym trofeum ruchu innowacyjnego w edukacji - statuetką Skrzydła Wyobraźni.

Należy wspomnieć o tym wszystkim, ponieważ przeszłość potrzebna jest do budowania przyszłości. A budując ją powinniśmy wszystko zrobić, aby nasza edukacyjna współpraca z pracodawcami funkcjonowała jak najlepiej. Aktualnie pracujemy nad wdrażaniem do praktyki szkolnej edukacji konstruktywistycznej. Model edukacji konstruktywistycznej to dialogowanie z uczącymi się, to uczenie samodzielności, to wytwarzanie wiedzy przez uczących się. A pracodawca jest tutaj, w tych procesach wdrożeń, bardzo istotną osobą.

Wierzę, że kształcenie modułowe będzie się odradzało i będzie funkcjonować w praktyce szkolnej. I wierzę, że uczenie się poprzez wykonywanie zadań zawodowych będzie budowało wyższą jakość procesu edukacji zawodowej.

Janusz Moos - dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

Wyższa Szkoła Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi

ROZWÓJ DZIĘKI INNOWACJOM

Z dyrektorem Januszem Moosem rozmawiają: dr hab. prof. WSBiNoZ Wojciech Welskop – rektor Wyższej Szkoły Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi oraz dr Leszek Kuras – dyrektor Instytutu Prawa i Kryminologii WSBiNoZ i Bartosz Rzętkiewicz – dyrektor Instytutu Bezpieczeństwa Wewnętrznego WSBiNoZ

Janusz Moos:

Panie rektorze, stawiam taką tezę: Wyższa Szkoła Biznesu i Nauk o Zdrowiu w Łodzi jest organizacją innowacyjną. Czy może pan to udowodnić?

Wojciech Welskop:

Moim zdaniem innowacyjność naszej Uczelni polega przede wszystkim na tym, że udostępniamy studentom nowoczesnie wyposażone pracownie, dostosowane do współczesnego rynku pracy, aby jako absolwenci każdego z kierunków studiów, które prowadzimy, byli pożądanymi pracownikami, nie tylko z Polsce, ale również za granicą. Programy studiów, które konstruujemy, również uważam za bardzo innowacyjne. Dlaczego? Ponieważ wszystkie treści i efekty uczenia się konsultujemy z pracodawcami, szukając odpowiedzi na pytanie, czego współczesny rynek pracy oczekuje od absolwenta uczelni. Te właśnie oczekiwania staramy się implementować, opracowując programy studiów i tworząc nowe kierunki studiów. Przykładem jest chociażby kryminologia, której jako kierunku studiów w swojej ofercie nie posiada żadna, poza naszą, uczelnia w całym województwie łódzkim. Pierwszy nabór rozpoczęliśmy dwa lata temu i już dziś możemy z całym przekonaniem stwierdzić, patrząc na liczbę zainteresowanych kandydatów, że był to bardzo dobry pomysł. Poza nowymi kierunkami, proponujemy również nowe ścieżki kształcenia, w ramach kształcenia modułowego. Dotyczy to wszystkich kierunków studiów, które prowadzimy.

Janusz Moos:

Proszę je w komplecie wymienić.

Wojciech Welskop:

W naszej siedzibie w Łodzi prowadzimy studia na kierunkach: psychologia (studia jednolite magisterskie), prawo (studia jedno-

lite magisterskie), kryminologia (studia I i II stopnia), pedagogika (studia I i II stopnia), dietetyka (studia I i II stopnia), kosmetologia (studia I i II stopnia) i bezpieczeństwo wewnętrzne (studia I stopnia). A w naszej filii w Rybniku – pedagogikę i kryminologię. Cały czas oczywiście rozwijamy się i każdego roku w październiku proponujemy kandydatom nowe kierunki studiów. Podsumowując zatem: nasza innowacyjność to nowoczesna technologia w pracowniach, programy studiów, dostosowane do współczesnego rynku pracy, a nade wszystko – ustawiczny rozwój.

Leszek Kuras:

Współpracując z rynkiem pracy analizujemy zarówno opinie pracodawców, zgłaszane przez nich w ramach funkcjonującej w naszej uczelni Rady Pracodawców, jak też wyniki różnego rodzaju badań i analiz dotyczących rynku pracy i jego potrzeb. Warto tu wskazać choćby badania jakie prowadzi Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji ŁCDNiKP. Jest jeszcze jeden element, na który warto zwrócić uwagę mówiąc o innowacyjności naszej uczelni – sposób prowadzenia zajęć. W większości mają one profil praktyczny, są to różnego rodzaju ćwiczenia, projekty, warsztaty, zajęcia w terenie, czyli te formy, które umożliwiają studentom rzeczywistą aktywność, wykonywanie zadań zawodowych. Nawet jednak zajęcia teoretyczne bardzo często mają u nas charakter interaktywny.

Bartosz Rzętkiewicz:

Z pewnością warta podkreślenia jest też kwestia kompetencji społecznych. Jak dowodzą raporty z wszelkiego rodzaju badań, prowadzonych w ostatnich latach i regionalnie, i na poziomie ogólnopolskim, kompetencje społeczne to jeden z podstawowych elementów świadczących o tym, że pracownik jest postrzegany jako dobry pracownik. Dlatego w naszej Uczelni na każdym kierunku – w ramach przedmiotów koniecznych do zalicze-

nia – studenci biorą udział w warsztatach czy ćwiczeniach pozwalających te kompetencje budować. Fakty są bowiem takie, że nawet legitymując się stosownymi kompetencjami zawodowymi można pracę stracić przez brak kompetencji społecznych.

Janusz Moos:

Skoro już wiemy, że uczelnia jest organizacją innowacyjną, chciałbym zapytać o kadre naukową...

Wojciech Welskop:

Większość zatrudnianej w naszej Uczelni kadry naukowo-dydaktycznej stanowią osoby, które są nie tylko nauczycielami akademickimi i badaczami, ale również praktykami, pracującymi w konkretnym zawodzie. Na kierunku psychologia zajęcia prowadzą między innymi psychologowie czy psychoterapeuci, którzy prowadzą własne gabinety, pracują w szpitalach psychiatrycznych czy poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Na kierunkach prawo i kryminologia współpracujemy natomiast z prokuratorami, sędziami, policjantami. Specjalistów-praktyków, prowadzących zajęcia, nie brakuje również na kierunkach związanych z naukami o zdrowiu. Na kosmetologii czy dietetyce współpracujemy między innymi z lekarzami, kosmetologami, dietetykami, którzy pracują w poradniach, szpitalach lub prowadzą własne gabinety.. Wszyscy nauczyciele akademicy, poza tytułami i stopniami naukowymi, posiadają również umiejętności praktyczne, które przekazują studentom podczas prowadzonych zajęć.

Leszek Kuras:

Odnosząc się konkretnie do Instytutu Prawa i Kryminologii mogę powiedzieć, że zajęcia prowadzą tutaj między innymi czynni adwokaci, prokuratorzy, policjanci, a więc osoby, które bezpośrednio przekazują studentom swoje doświadczenia zawodowe. Mogą też

zapraszać studentów do miejsc, w których pracują. Przykładowo, w ostatnim semestrze mieliśmy na przykład wizytę studyjną w sądzie, w trakcie której studenci mieli możliwość uczestniczyć w symulacji rozprawy.

Janusz Moos:

Miałem przyjemność uczestniczyć w otwarciu pracowni wirtualnej rzeczywistości WS-BiNoZ. Proszę o niej i innych pracowniach uczelni, o jej instrumentarium techniczno-dydaktycznym troszkę więcej powiedzieć.

Bartosz Rzętkiewicz:

Zacznijmy od tego, że jeszcze kilkanaście lat temu technologia była dodatkiem do edukacji, a teraz stała się jej niezbędną częścią. I nie chodzi tu wyłącznie o oprogramowanie, pozwalające chociażby na komunikację zdalną i prowadzenie zajęć ze studentami na odległość. Technologia jest bardzo potrzebna, aby nauczyć się zawodu, w ramach wybranej specjalizacji - na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne na przykład tej wyjątkowo dziś potrzebnej, jaką jest cyberbezpieczeństwo. Myślę, że obecnie spełnia się coś, co powiedział jeszcze w latach sześćdziesiątych XX w. autor „Szoku przyszłości” Alvin Toffler, że analfabetą w XXI w. nie będzie ten, kto nie umie czytać i pisać, ale ten, kto nie potrafi uczyć się, oduczać i jeszcze raz uczyć. Bo coraz to nowsza technologia właśnie tego od nas wymaga.

Leszek Kuras:

Pracownia wirtualnej rzeczywistości wprowadza naszą uczelnię w nowy wymiar kształ-

cenia. Chodzi nam o to, aby studenci mieli szansę brać udział w takich czynnościach, które są związane bezpośrednio z ich przyszłymi zawodami, a do których nie mieliby zapewne dostępu w „realu”. Natomiast wirtualnie mogą na przykład znaleźć się w miejscu zbrodni, z ujawnionymi zwłokami ofiary. Student kryminologii przychodzi w to miejsce, identyfikuje ślady, próbuje zebrać dowody, uporządkować je. I co niezwykle istotne - ma możliwość popełnienia błędu bez szkody dla prowadzonych czynności, ponieważ są one pewną dydaktyczną symulacją, a nie zabezpieczeniem rzeczywistego miejsca przestępstwa. Co najwyżej nie zaliczy zajęć. Dodam, że nasza pracownia składa się z dwóch modułów, możemy więc symulować również miejsce rozprawy sądowej, na użytek studentów prawa.

Wojciech Welskop:

Poza najnowszą pracownią wirtualnej rzeczywistości mamy także tzw. laboratorium przesłuchań, z którego korzystają nie tylko studenci kryminologii i prawa, ale również studenci psychologii. Składa się ono z dwóch pomieszczeń, oddzielonych lustrem weneckim. W tym mniejszym odbywają się zajęcia praktyczne z różnego rodzaju profilowania kryminalnego, prowadzone są badania jakościowe czy diagnozy psychologiczne. Zgromadzona w większym pomieszczeniu pozostała grupa studentów może obserwować wszystkie aktywności przez lustro weneckie. Oprócz tego w mniejszym pomieszczeniu jest kamera, która wszystko nagrywa, można zatem później cały zarejestrowany mate-

riał wielokrotnie analizować, aby wyciągnąć wnioski i wyeliminować ewentualne błędy, których popełnianie jest przecież w toku kształcenia jak najbardziej naturalne.

Posiadamy także pracownię badań antropometrycznych, służącą prowadzeniu przez studentów dietytyki pomiarów ciała czy tkanki tłuszczowej, a także pracownię wyposażone w programy dietytyczne, aby można było rozpisywać diety, odpowiadające potrzebom pacjentów. W naszej Uczelni funkcjonuje również pracownia badań ilościowych i jakościowych, wyposażona w programy statystyczne, które wykorzystywane są przez studentów wszystkich kierunków. Dla studentów kosmologii natomiast zajęcia prowadzone są między innymi w pracowniach trychologicznych czy podologicznych. Celem prowadzonych w Uczelni zajęć o charakterze praktycznym jest wyposażenie studentów w takie umiejętności praktyczne, które później będą mogli wykorzystywać na współczesnym rynku pracy.

Janusz Moos:

Panie rektorze, panowie dyrektorzy - chciałbym bardzo serdecznie pogratulować rozwoju uczelni i jej kierunków kształcenia, które są naprawdę bardzo potrzebne. Równie serdecznie dziękuję panom za tę interesującą rozmowę

Wojciech Welskop:

My również bardzo dziękujemy.

Notował Tomasz Misiak
Zdjęcia Ryszard Kuśmirek

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

15,5 tysiąca uczestników Łódzkich e-Targów Edukacyjnych!

Od 22 do 25 marca trwały Łódzkie e-Targi Edukacyjne Łódź 2023. Ich organizatorem było Miasto Łódź, a współorganizatorem Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

W ciągu czterech dni w wydarzeniu, które uroczyste otworzyli Wiceprezydent Miasta Łodzi Małgorzata Moskwa-Wodnicka i dyrektor Wydziału Edukacji UMŁ Jarosław Pawlicki, wzięło udział aż 15,5 tysiąca gości. Zaprezentowano im 42 audycje, prowadzone na żywo przez pracowników ŁCDNiKP w specjalnie stworzonym studiu telewizyjnym. W audycjach wzięli udział przedstawiciele 9 łódzkich liceów ogólnokształcących (I LO, III LO, XI LO, XVIII LO, XXIII LO, XXIX LO, XXX LO, XXXII LO, XLVIII LO) oraz 14 szkół zawodowych (Zespół Szkół Samochodowych, Zespół Szkół Samochodowych i Mechatronicznych, Zespół Szkół Gastronomicznych, Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Zespół Szkół Poligraficznych, Zespół Szkół Ekonomiczno-Turystyczno-Hotelarskich, Technikum nr 3, Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 5, Zespół Szkół Budowlano-Technicznych, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych, Zespół Szkół Edukacji Technicznej, Zespół Szkół Rzemiosła). Swoją ofertę przedstawiły również szkoły prywatne: GKJ, Anagra, Szkoła Edukacji Innowacyjnej.

Szczególnie wartościowy dla ósmoklasistów był trzyczęściowy cykl „Rekrutacja bez tajemnic”, obejmujący audycje: „Jak liczyć punkty w rekrutacji do szkół ponadpodstawowych”, „Jak wskazać wybrane szkoły i klasy w rekrutacji do szkół ponadpodstawowych”, „Harmogram rekrutacji do szkół ponadpodstawowych”. W ostatnim dniu targów informacje o możliwościach studiowania przekazały uczniom szkół ponadpodstawowych trzy łódzkie uczelnie: Uniwersytet Łódzki - Wydział Nauk o Wychowaniu, Wyższa Szkoła Biznesu i Nauk o Zdrowiu oraz Wyższa Szkoła Bankowa. Targowe studio emitowało też promocyjne filmy, opracowane przez szkoły, uczelnie i firmy. Oferta Łódzkich e-Targów Edukacyjnych - Łódź 2023 była skierowana zarówno do uczniów polskich, jak i ukraińskich. W dwu wersjach językowych - polskiej i ukraińskiej - opracowano stronę internetową edulodz2023.pl, która prezentowała aktywne wizytówki szkół i uczelni, z linkami do ich stron, a także informacje o towarzyszących targom wydarzeniach organizowanych przez szkoły i przez ŁCDNiKP, w postaci dni otwartych, warsztatów, kursów, konferencji i innych spotkań edukacyjnych. Strona Łódzkich e-Targów Edukacyjnych - Łódź 2023 będzie funkcjonowała aż do następnej edycji, zaplanowanej na rok 2024, udostępniając zainteresowanym wszystkie audycje i pozostałe materiały targowe.

Tomasz Misiak

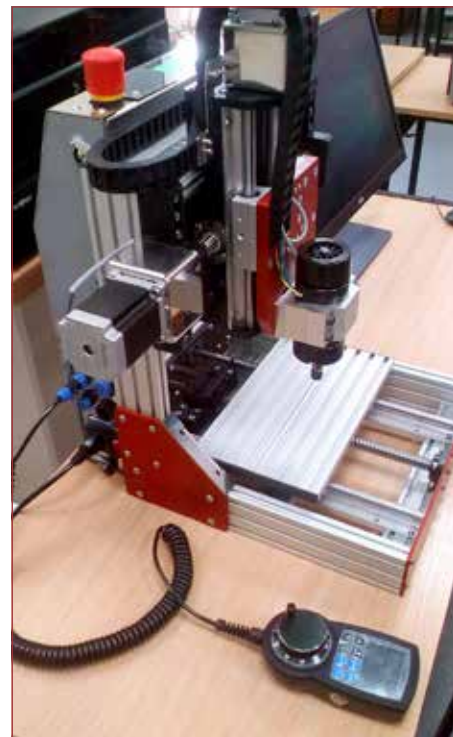
CZY MECHATRONIKA to nadal ZAWÓD PRZYSZŁOŚCI?

Mechatronika jest synergicznym połączeniem mechaniki, automatyki i informatyki oraz nauk pokrewnych. Popularność w szkołach technicznych zyskała około 10 lat temu, kształcenie w tym kierunku skupia się na układach elektropneumatycznych i elektrohydraulicznych, wiedzy z zakresu elektryki ogólnej, elektroniki oraz programowania układów i prostych systemów.

Sprzęt mechatroniczny wyróżniają: (a) możliwość pracy automatycznej, (b) możliwość łatwego przeprogramowania - elastyczność, (c) możliwość samokontroli, samoregulacji i samouczenia - sztuczna inteligencja, (d) wysoka wydajność i niezawodność w różnych warunkach, (e) relatywna łatwość w użyciu.

W Zespole Szkół Samochodowych w Łodzi pracownia mechatroniczna wyposażona jest w aparaturę umożliwiającą montaż układów elektro-pneumatycznych oraz programowanie sterowników PLC, współpracujących z różnego typu czujnikami i odbiornikami sygnału. Celem zajęć praktycznych jest inspirowanie i motywowanie uczniów do aktywności twórczej i poznawczej poprzez działania zbliżone do podejmowanych w zakładach pracy. Istotne jest, aby rozwijały ciekawość, kreatywność i dawały przyjemność uczenia się. Podczas zajęć kształtowane są kompetencje w zakresie budowy i działania elementów wchodzących w skład układów i systemów mechatronicznych. Zapewniają one uczniom większe możliwości rozwoju zawodowego, a zatem lepszą konkurencyjność na obecnym i przyszłym rynku pracy. W ramach kształcenia w zawodzie technik mechatronik przeprowadzane są egzaminy zawodowe weryfikujące wiedzę z kwalifikacji: (1) „Montaż, uruchamianie i konserwacja urządzeń

i systemów mechatronicznych”, (2) „Eksploatacja i programowanie urządzeń i systemów mechatronicznych”. Technik mechatronik to zawód bardzo poszukiwany na rynku pracy. Absolwenci tego kierunku mogą znaleźć zatrudnienie w firmach wdrażających nowoczesne rozwiązania, w biurach architektonicznych i projektowych, w działach badań i rozwoju oraz w działach utrzymania ruchu. Wiedza, którą zdobywają podczas nauki, zwłaszcza ta z pogranicza różnych dziedzin technicznych, pozwala im na szybkie dostosowywanie się do stawianych wymagań. Dzięki temu są wartościowymi specjalistami na stanowiskach takich, jak technik mechatronik, konserwator urządzeń mechatronicznych, technik automatyki i robotyki, technik utrzymania ruchu, technik elektryk - automat, programista systemów zrobotyzowanych, technik modernizacji maszyn. Mechatronika występuje wszędzie tam, gdzie mamy do czynienia z prostym lub zaawansowanym sterowaniem. Praktycznie każdy sprzęt posiada obecnie kontroler, który zarządza urządzeniami i procesami. Linie produkcyjne, sieć telekomunikacyjna, motoryzacja, sprzęt gospodarstwa domowego, inteligentne budynki, lotnictwo, a nawet przestrzeń kosmiczna to obszary, gdzie występuje szeroko rozumiana mechatronika. Mechatronikę spotykamy zatem na każdym kroku

i w każdym miejscu: w szkole, w pracy, na lotniskach, w szpitalach, w sklepach - wszędzie tam, gdzie funkcjonują urządzenia sterowane półautomatycznie, w pełni automatycznie lub poprzez komputer. Dlatego odpowiedź na pytanie postawione w tytule może być tylko twierdząca. Tak, mechatronika jest nadal zawodem przyszłości!

Tekst i zdjęcie Dariusz Andrzejewski – Zespół Szkół Samochodowych w Łodzi

LOGISTYKA - BRANŻA W ROZKWIĘCIE

„Branża logistyczna w województwie łódzkim” to tytuł raportu analityczno-badawczego, opublikowanego ostatnio przez Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji ŁCDNiKP.

Jego autorzy - Anna Gębarowska-Matusiak, Klaudia Hyska-Frede, Jadwiga Kaczmarska-Krawczak i Jarosław Tokarski - podkreślają, że logistyka to jedna z najszybciej rozwijających się branż w gospodarce światowej i krajowej. Logistycznymi atutami województwa łódzkiego są: położenie geograficzne, infrastruktura komunikacyjna, poziom rozwoju gospodarczego, a także zaplecze szkół ponadpodstawowych i akademickich, jako źródło kadry pracowniczej.

Rozwijająca się branża logistyczna jest atrakcyjnym pracodawcą, bo potrzebuje pracowników reprezentujących praktycznie wszystkie poziomy kwalifikacji. Uzyskanie zawodu w obszarze logistyki oferują w regionie łódzkim zarówno szkoły branżowe i technika, jak też uczelnie wyższe. Kształcenie na poziomie ponadpodstawowym odbywa się w 89 szkołach, z których 14 ma siedzibę w Łodzi. Prowadzone jest w zawodach: technik logi-

styk, kierowca mechanik, technik spedytor, technik eksploatacji portów i terminali, technik transportu drogowego.

Pracodawcy z branży logistycznej poszukują głównie: kierowców samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych, robotników magazynowych, magazynierów, logistyków i spedytorów. Analiza internetowych ofert pracy potwierdza niesłabnące zapotrzebowanie na pracowników, można zatem wnioskować, że absolwenci szkół i uczelni kształcących w zawodach związanych z logistyką nie będą mieli problemu z zatrudnieniem.

Tomasz Misiak - ŁCDNiKP

Anna Gębarowska-Matusiak, Klaudia Hyska-Frede, Jadwiga Kaczmarska-Krawczak, Jarosław Tokarski: „Branża logistyczna w województwie łódzkim. Raport analityczno-badawczy”, Wydawnictwo i Pracownia Poligraficzna ŁCDNiKP, Łódź 2023

Włącz wyższy standard edukacji

neon

NEON to spójny system rozwiązań edukacyjnych dla klas 1, 4 i 7 szkoły podstawowej. Łączy tradycyjne papierowe materiały dydaktyczne i skorelowane z nimi cyfrowe rozwiązania w niespotykanej na rynku jakości. System NEON oferuje nauczycielom, uczniom, szkole zupełnie nowe możliwości edukacyjne. I to wszystko w ramach dotacji.

Dzięki pracy z NEONem:

- ✓ pracujesz szybciej i efektywniej na każdym etapie
- ✓ oszczędzasz mnóstwo czasu
- ✓ uczysz tak, jak lubisz
- ✓ łatwo monitorujesz postępy uczniów
- ✓ wszystkie materiały masz stale dostępne – zarówno Ty jak i Twoi uczniowie.

Wejdź na www.nowaera.pl/neon i włącz wyższy standard edukacji

Dostępne w Neonie:

Nowy Elementarz
Odkrywców

WIEŚĆ
PRZYRODY

NOWE
Słowa na
start!

Matematyka
z kluczem →

WCZORAJ
I DZIŚ

Tajemnice
przyrody

Lubię to!

Puls
życia

Planeta
Nowa

Chemia
Nowej Ery

Spotkania
z fizyką

To jest
fizyka

Hello
Explorer

Junior
Explorer

Teen
Explorer
new

SUPER
HEROES

SUPER
POWERS

Deutsch
KOMPAKT
neu

Deutshtour
fit

Jak to
działa?

Lekcja
muzyki

Do
dzieci!

DZIŚ
I JUTRO

Żyję i działam
BEZPIECZNIE

XV Weekend z Technologią Informacyjną W STRONĘ KOMPETENCJI PRZYSZŁOŚCI

Ośrodek Nowoczesnych Technologii Informacyjnych ŁCDNiKP już po raz piętnasty zorganizował Weekend z Technologią Informacyjną, tym razem pod hasłem „W stronę kompetencji przyszłości”. W wydarzeniu, które trwało od 13 do 15 kwietnia, uczestniczyli nauczyciele różnych przedmiotów, zainteresowani wykorzystaniem technologii informacyjnej w dydaktyce. Program XV Weekendu z Technologią Informacyjną obejmował sesję plenarną i aż 48 warsztatów.

Grono prowadzących tworzyli konsultanci i doradcy metodyczni Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, innowacyjni nauczyciele oraz zaproszeni eksperci. Partnerami wydarzenia były firmy Microsoft (partner strategiczny), Agraf (partner technologiczny), Cortland i Corinth oraz Liga Niezwykłych Umysłów, Polskie Towarzystwo Informatyczne, Stowarzyszenie Cyfrowy Dialog, Akademia Młodych Twórców, eTwinning, Erasmus+, Fundacja Rozwoju Systemów Edukacji i Zintegrowana Platforma Edukacyjna. Prace nad organizacją XV Weekendu z Technologią Informacyjną koordynowały: Lidia Aparta - kierownik ONTI i Anna Koludo - wicedyrektor ŁCDNiKP.

XV Weekend z Technologią Informacyjną inaugurowała w czwartek, 13 kwietnia, sesja plenarna online, transmitowana z profesjonalnego studia telewizyjnego ŁCDNiKP. Prowadzili ją dyrektor Janusz Moos i wicedyrektor Anna Koludo. Towarzyszyli im w studiu: Elżbieta Płaszczuk – wicedyrektor Wydziału Edukacji UMŁ oraz prof. dr hab. Bogusław Śliwowski – kierownik Katedry Teorii Wychowania UŁ i wiceprzewodnicząca Rady Programowej ŁCDNiKP, którego wystąpienie „Pedagogika konstruktywistyczna warunkiem kształcenia z wykorzystaniem cyfrowych mediów” otworzyło sesję. Kolejni prelegenci łączyli się ze studium „na odległość”. W ten sposób swoje wystąpienia zaprezentowali: dr Anna Beata Kwiatkowska z Wydziału Matematyki i Informatyki UMK („Kompetencje przyszłości – informatyka”), Iwona Brzózka-Złotnicka, prezes Stowarzyszenia Cyfrowy Dialog („Uczenie (się) w duchu kompetencji przyszłości”) oraz Beata Wielkopolan i Jarosław Koludo z ŁCD-

NiKP („Elementy integracji sensorycznej a laboratoria przyszłości”). Uczestnikami dyskusji byli ponadto: terapeutka pedagogiczna Agnieszka Przybylak z ŁCDNiKP oraz prof. dr hab. Jacek Pyżalski z UAM w Poznaniu.

Piątek, 14 kwietnia, był dniem warsztatów online. Uczestnicy mogli wybierać spośród następujących tematów: „Znaczenie dźwięków w dydaktyce (Jarosław Koludo, ŁCDNiKP), „Tworzenie i obróbka grafiki dla każdego (Anna Koludo, ŁCDNiKP), „Strona internetowa w WordPress on-line (Katarzyna Koludo-Durkiewicz, XXV LO), „Wprowadzenie w świat programowania (Bożena Piekarska, ŁCDNiKP), „Zasoby i narzędzia internetowe w pracy z uczniem z Ukrainy” (Beata Wielkopolan, ŁCDNiKP), „Canva – jak inspirować i angażować uczniów?” (Żaneta Pastuszka, PM 235 i Agnieszka Piekarska, SP 153), „Narzędzia wspierające rozwijanie kompetencji społeczno-emocjonalnych” (Marlena Kowalska, Katolicka SP w Piotrkowie Tryb.), „Liga Niezwykłych Umysłów” (Radosław Błasiak, Liga Niezwykłych Umysłów), „Przygotowanie materiałów multimedialnych do kształcenia wyprzedzającego” (Jarosław Koludo), „Przygotowanie grafiki 3D w aplikacji on-line SketchUp” (Anna Koludo), „Wykorzystanie naukowych modeli 3D w codziennej pracy nauczyciela” (Maciej Roth, Corinth), „Jak technologie cyfrowe pomagają w przygotowaniu i prowadzeniu projektu w ramach programu Erasmus+?” (Barbara Kuźmicka-Wrąbel, ŁCDNiKP), „Clipchamp - nowe narzędzie Microsoft do nieliniowej obróbki filmów” (Tomasz Krupa, ŁCDNiKP), „Odkryj kreatywność swoich uczniów ze StoryJumper” (Iwona Filipowicz, ŁCDNiKP), „Generatory internetowe

jako pomoc w budowaniu warsztatu pracy nauczyciela przedszkola” (Elżbieta Ciesiołkiewicz-Sanneh, ŁCDNiKP), „Wycieczka do muzeum, czyli projekt rozwijający umiejętność krytycznego myślenia oraz występów publicznych” (Adam Cyrański, ŁCDNiKP), „Cyfrowa rewolucja na lekcjach geometrii, czyli o tym, jak GEOGEBRA zmienia szkolną matematykę” (Jacek Człapiński, ŁCDNiKP), „Przygotowanie modelu 3D do wydruku” (Jarosław i Anna Koludo), „Nieznane możliwości aplikacji klasycznych Microsoft 365” (Artur Rudnicki, Microsoft/ZST w Radomiu), „ArduinoUNO – jak zacząć i skąd czerpać pomysły?” (Michał Durkiewicz, ŁCDNiKP), „Kodowanie na tablicy interaktywnej z wykorzystaniem narzędzia Genial.ly” (Żaneta Pastuszka), „Przygotowanie własnych materiałów w ramach Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej” (Aneta Małgorzata Rapalska, ŁCDNiKP), „Matematyka w drzewach zapisana - jak zaplanować zajęcia zgodne z modelem STEAM?” (Dorota Wojtuś, ŁCDNiKP), „Blooket alternatywa dla Kahoota” (Katarzyna Skolimowska, ŁCDNiKP), „Laptop dla każdego czwartoklasisty - jak szkoła może się na to przygotować?” (Adam Cyrański), „Robimy projekty! Praca zespołowa i korzyści z niej płynące w edukacji” (Iwona Brzózka-Złotnicka, Cyfrowy Dialog).

W sobotę, 15 kwietnia, uczestnicy XV Weekendu z Technologią Informacyjną mogli uczestniczyć w zróżnicowanych tematycznie warsztatach stacjonarnych w siedzibie ŁCDNiKP: „Współpraca urządzeń mobilnych z tablicami interaktywnymi i monitorami multimedialnymi” (Jarosław Koludo), „Liga Niezwykłych Umysłów” (Piotr Krzyżyński, Liga Niezwykłych Umysłów), „Przygotowanie

XXII Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych „Pokochaj czytanie”

KSIĄŻKI, KTÓRE URZEKAJĄ

Już od dwudziestu dwóch lat Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych „Pokochaj czytanie”, organizowany przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, skupia społeczność uczniowską i nauczycielską wokół książek i bibliotek.

Corocznie w tym unikatowym na skalę kraju wydarzeniu edukacyjnym uczestniczy około 1000 młodych czytelników, którzy przy wsparciu nauczycieli bibliotekarzy przygotowują oryginalne prace i prezentacje artystyczne inspirowane literaturą. Służy to rozwijaniu ich zainteresowań czytelniczych i pobudzaniu kreatywności, a także sprzyja docenianiu przez nich piękna słowa pisanego.

Tegoroczny XXII Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych swoim hasłem - „Książki, które urzekają” - inspirował uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych do prezentacji lektur, które zajęły szczególne miejsce w ich sercach i umysłach. Obejmował cztery konkursy adresowane do różnych grup wiekowych. Uczniowie szkół podstawowych rywalizowali w konkursach plastycznych - „Ilustrujemy ulubioną książkę” (klasy I – III) oraz „Projektujemy okładkę do ulubionej książki” (klasy IV – VI), a także w konkursie literackim „Autorze, urzekła mnie twoja książka” (klasy VII – VIII), w którym zadaniem było napisanie listu do pisarza. Uczniowie szkół ponadpodstawowych w konkursie literackim „Blurb do ulubionej książki” opracowywali rekomendacje, jakie chcieliby zamieścić na okładkach lub obwolutach wybranych przez siebie tytułów, aby zainteresować nimi jak najszersze grono czytelników.

Laureatami XXII Łódzkiego Festiwalu Bibliotek Szkolnych zostali uczniowie Szkół Podstawowych nr 1, 7, 14, 24, 44, 51, 65, 81, 84, 149, 152, 160 i 189 w Łodzi, Sportowej Szkoły Podstawowej nr 3 w Aleksandrowie Łódzkim oraz VIII LO, XXI LO, XXVI LO i XXXI LO w Łodzi. Dyplomy i nagrody wręczono im podczas uroczystego podsumowania, które - z udziałem Wiceprezydenta Miasta Łodzi Małgorzaty Moskwa-Wodnickiej - odbyło się 27 kwietnia w sali teatralnej Szkoły Podstawowej nr 44 w ZS-P nr 7 w Łodzi. Gala tegorocznej edycji była również okazją do uhonorowania przez ŁCDNiKP certyfikatami Przyjaciół Łódzkiego Festiwalu Bibliotek Szkolnych „Pokochaj czytanie” wspierających jego organizację osób i instytucji. Certyfikaty otrzymali: prof. Mariola Antczak - kierownik Katedry Bibliologii i Informatologii UŁ, Aleksandra Lech - przedstawiicielka Kina Helios w Łodzi, Paweł Miszczak - dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 7 w Łodzi oraz Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole, Księgarnia Gandalf, Wortal Literacki granice.pl i Wydawnictwo Literatura.

XXII Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych został objęty patronatem przez Prezydenta Miasta Łodzi, Uniwersytet Łódzki, Katedrę Bibliologii i Informatologii UŁ, Radę Miejską w Łodzi, Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, Łódzkie Stowarzyszenie Pomocy Szkole, Telewizję Toya i „Dziennik Łódzki”. Prace nad organizacją wydarzenia koordynowała Grażyna Bartczak-Bednarska - konsultant ds. promocji czytelnictwa i bibliotek szkolnych ŁCDNiKP. Opiekę pedagogiczną uczestnikom konkursów zapewniły: Berenika

Białą, Magdalena Bienias, Anna Chmielewska, Anna Grochowska, Monika Jasińska, Aleksandra Jawis-Polanowska, Beata Klimczak, Ewa Kopnińska, Bożena Krupa, Izabela Kunert-Stańczyk, Grażyna Kwiatkowska, Kinga Mackiewicz-Witek, Dorota Nicińska, Agnieszka Pawlak, Anna Piątkowska, Edyta Pietrzyk, Magdalena Pędziwiatr, Beata Styrzyńska, Lucyna Sychowska, Monika Szymanek i Iwona Wiaderna.

Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych zachęca uczniów do czytania książek, a nauczycieli bibliotekarzy motywuje do sięgania po innowacyjne metody pracy z czytelnikiem. Festiwalowa idea wpływa z przekonania, że biblioteka to w szkole „miejsce magiczne”, czytanie jest podstawą procesów edukacyjnych, książka zaś służy kształtowaniu tego, co pedagogika konstruktywistyczna nazywa „zdatością człowieka”.

Tomasz Misiak – ŁCDNiKP
Zdjęcia Krystyna Jankowska – ŁCDNiKP

grafiki 3D w aplikacji on-line SketchUp” (Anna Koludo), „Design Thinking w projektach edukacyjnych” (Dorota Madej, Cortland), „Dołącz do eTwinning i realizuj ciekawe projekty” (Agnieszka Besser-Krysiak, Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Czechach), „Clipchamp - nowe narzędzie Microsoft do nieliniowej obróbki filmów” (Tomasz Krupa), „Zabawy z kodowaniem w przedszkolu” (Paulina Motyka, PM 159), „Wydruk modelu 3D na drukarce” (Jarosław i Anna Koludo), „Python dla początkujących” (Adam Jurkiewicz, PTI), „Internetowe przerywniki - zbiór darmowych zasobów do wykorzystania na lekcjach informatyki” (Wioletta Szwebs, SP 19), „Produktywność i efektywność w codziennej pracy

z iPadem” (Dorota Madej), „Edpuzzle - nauka z filmem w tle” (Agnieszka Besser-Krysiak), „Flutter: wieloplatformowe aplikacje mobilne” (Karol Sobański, Addictive Group), „Niezwykłe możliwości robota edukacyjnego Thymio” (Lidia Aparta, ŁCDNiKP), „Myślmy projektowo. Metoda Design Thinking w edukacji” (Iwona Brzózka-Złotnicka), „Internet rzeczy w pracy z uczniami” (Jarosław Koludo), „Python dla maturzystów” (Adam Jurkiewicz), „Tworzenie i obróbka grafiki dla każdego” (Anna Koludo), „Studio filmowe w szkole - twórz filmy edukacyjne z iPadem” (Dorota Madej), „Dostępność cyfrowa stron internetowych szkół” (Anna Czekalska, audytor stron internetowych), „Obróbka cyfrowa filmów

w ShotCut” (Tomasz Krupa), „Labdisc - cyfrowe laboratorium przyszłości” (Katarzyna Skolimowska).

Organizowany przez Ośrodek Nowoczesnych Technologii Informatycznych ŁCDNiKP dwukrotnie w ciągu każdego roku szkolnego Weekend z Technologią Informatyczną to unikatowe na skalę kraju spotkanie, które trwale już wpisało się do kalendarza interesujących, proinnowacyjnych wydarzeń prezentujących - jak określił to dyr. Janusz Moos, witając uczestników piętnastej edycji - rozwiązania edukacyjne dla przyszłości.

Tomasz Misiak - ŁCDNiKP

Zabawy badawcze i ich wpływ na rozwój dziecka

BADAM, ODKRYWAM, POZNAJĘ

Badanie i odkrywanie świata przez dziecko w wieku przedszkolnym jest warunkiem, aby mogło się ono w nim odnaleźć i optymalnie rozwijać. Dzieci z własnej inicjatywy, z ciekawości zgłębiają zagadki życia, próbują sprawdzać jak funkcjonują przedmioty.

Zabawy badawcze i eksperymenty dają im możliwość samodzielnego zdobywania wiedzy, dodają odwagi do podejmowania badań i poszukiwania nowych rozwiązań. Wykorzystanie zabaw badawczych i eksperymentów w przedszkolu wpływa na kształtowanie u dzieci umiejętności w zakresie: (a) wnioskowania, uogólniania i definiowania na podstawie przeprowadzonych doświadczeń lub eksperymentów, (b) obserwowania i rejestrowania zjawisk przyrodniczych, (c) tworzenia nowych rozwiązań, (d) rozwiązywania problemów badawczych metodą prób i błędów, (e) pobierania informacji, (f) planowania działań i przewidywania ich skutków, (g) formułowania pytań, (h) uzasadniania przyczyn powstawania różnych zjawisk fizycznych.

ZABAWY BADAWCZE Z WODĄ

Zabawy badawcze i eksperymentowanie z wodą powinny poprzedzić rozmowy, w których dzieci usystematyzują wiedzę na temat rodzajów wody czy miejsc jej występowania. Możemy wykonać album „Woda wokół nas”, wykorzystując kolorowe czasopisma. Przy tematyce zmian w przyrodzie w zależności od pory roku omawiamy różne stany skupienia wody. Dzieci mogą poznać w zabawach badawczych właściwości wody, wykonać szereg doświadczeń związanych z pływaniem i tonieniem ciał. Kształtując właściwe postawy dotyczące ochrony środowiska poruszamy temat zanieczyszczenia zbiorników wodnych ściekami i kwaśnych deszczy. Dzieci mogą sprawdzić czystość śniegu, odparować próbki wody z różnych zbiorników (staw, rzeka,

woda w kranu, woda mineralna) i porównać je. Pamiętajmy o omówieniu zasad bezpiecznych zabaw na śniegu, lodzie i w pobliżu zbiorników wodnych.

ZABAWY BADAWCZE ZE ŚWIATŁEM

Podjmując zagadnienia związane ze światłem możemy rozpocząć od zebrania informacji na temat naturalnych i sztucznych źródeł światła. Jako zabawę proponujemy namalowanie światła, wykonanie albumu lub plakatu. Warto przy tematyce światła wspomnieć o wynalazkach i postępie technicznym. Możemy założyć kącik techniczny, gdzie będziemy montować z gotowych zestawów elektrycznych proste obwody z użyciem żaróweczek. Przybliżyliśmy również dzieciom w formie zabaw niektóre zagadnienia fizyczne dotyczące dostrzegania zjawisk optycznych w otoczeniu: powstanie cieni i półcieni, załamywanie się i rozszczepianie się światła. Podczas omawiania zagadnień związanych ze światłem zwracamy uwagę na zapewnienie właściwego oświetlenia w czasie zabaw i innych czynności.

ZABAWY BADAWCZE Z ZIEMIĄ

Ziemia jest materiałem, który świetnie nadaje się do badań i przeprowadzania eksperymentów wieloma zmysłami. Ma różnicowaną barwę oraz wilgotność, zawiera dodatkowe elementy (korzenie, obumarłe szczytki roślin, kamyki). Specyficzny zapach ziemi na wiosnę może być impulsem do zorganizowania wycieczki do parku czy lasu, aby dzieci mogły ją powąchać, dotknąć, zo-

baczyć. Warto zebrać próbki ziemi z różnych miejsc i głębokości, aby dzieci w przedszkolu mogły je dokładnie obejrzeć pod lupą i porównać. Wykorzystując stare akwaria można urządzić małe „muzea ziemi”, gdzie będziemy gromadzić ciekawe korzenie, kamyki, różne rodzaje ziemi czy piasku. Przy okazji spacerów powinniśmy informować dzieci o roślinach chronionych i kształtować u nich postawy proekologiczne. Warto wspólnie z dziećmi uprawiać rośliny, także jadalne (marchew, fasolę, cebulę) i obserwować ich wzrost.

ZABAWY BADAWCZE Z POWIETRZEM

Choć powietrze jest niewidoczne, to możemy je poczuć (podczas silnego wiatru), usłyszeć (gwiżdżąc), a nawet zobaczyć, obserwując szybowanie piórek czy płatków śniegu. Do eksperymentowania z powietrzem używamy takich rekwizytów, jak wachlarz lub gazeta, elektryczna dmuchawa, kolorowe piórka, papierki, wstążki, balony, gwizdki, a także po prostu drzwi, które szybko zamykamy i otwieramy. Podkreślamy, że powietrze jest niezbędne dla życia, mówimy o potrzebie przebywania na świeżym powietrzu oraz o konieczności wietrzenia pomieszczeń. Wskazujemy na zagrożenia dla środowiska stwarzane przez zanieczyszczenie powietrza, emisję gazów i spalin. Określamy rolę wiatru w przyrodzie i gospodarce, uświadamiamy też jego niszczycielską siłę (huragany, trąby powietrzne). Wykonujemy z dziećmi zabawki, które wykorzystują ruch powietrza: wiatraczek, śmigło, balonowy samolot odrzutowy.

Istotą zabaw badawczych jest prowokowanie dzieci do odkrywania, poznawania wszystkimi zmysłami i eksperymentowania. Będzie to możliwe tylko wtedy, gdy wydzielimy w sali specjalne miejsce do działań badawczych - laboratorium. Mogą się tam znaleźć muszle, kamienie, próbki ziemi, papieru i tkanin, szkła powiększające, magnesy, lusterka, kolorowe folie, latarki, małe łopatkę. Podłogę laboratorium zabezpieczamy wykładziną zmywalną, aby umożliwić dzieciom swobodne eksperymentowanie - przesypanie, przelewanie, sortowanie - wyzwalając w nich chęć i radość działania. Pamiętajmy: to od naszych starań zależy, czy rozbudzimy w dziecku ciekawość badawczą, która utwierdza je będzie w przekonaniu, że warto eksperymentować i tworzyć coś nowego.

Aneta Biegańska – Przedszkole Miejskie
nr 119 w Łodzi

GRATULUJEMY STULECIA wyjątkowej szkole!

Swoje stulecie świętuje Szkoła Podstawowa Specjalna nr 105 im. Jacka Kuronia w Łodzi. To wspaniały jubileusz placówki, która działa pod hasłem: „Bo szkoła specjalna to szkoła wyjątkowa!” Oczywiście, skoro zapewnia uczniom - w stuletnim gmachu, zlokalizowanym przy ul. mjr. Henryka Sucharskiego na Bałutach - zajęcia w nowych pracowniach, utworzonych dzięki uczestnictwu w programach Ekopracownia, Laboratoria Przyszłości i Aktywna Tablica, proponuje im prowadzone przez specjalistów zajęcia muzyczne, pływanie, rehabilitację, alternatywne metody komunikacji i integrację sensoryczną, ma w swojej ofercie edukacyjnej zespoły edukacyjno-terapeutyczne i zespoły rewalidacyjno-wychowawcze.

Patronem wyjątkowej szkoły jest wyjątkowy człowiek - Jacek Kuroń. „Jakie to piękne, że szkoła dla dzieci z niepełnosprawnościami otrzymała imię Jacka Kuronia” - stwierdził inny wyjątkowy człowiek, dr Marek Edelman, w rozmowie o edukacji.

Znakomite są sukcesy szkoły - jubilatki w działalności opiekuńczej i wychowawczej, w poszukiwaniu rozwiązań służących personalizacji wszystkich procesów opiekuńczo-edukacyjnych, w pokonywaniu barier architektonicznych. Na wielki szacunek zasługuje praca o szczególnym wymiarze humanitarnym, wykonywana przez nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego gratuluje stulecia Szkole Podstawowej Specjalnej nr 105 im. Jacka Kuronia w Łodzi i najserdeczniej życzy dalszego rozwoju!

Janusz Moos – dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

EDUKACYJNA PRZYGODA z American Fellows

We współpracy z Ambasadą USA w Warszawie zorganizowano w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego dwa warsztaty dla nauczycieli języka angielskiego.

Podczas warsztatu Playing to Learn - dla nauczycieli języka angielskiego w przedszkolach i edukacji wczesnoszkolnej - doskonalono umiejętność łączenia naturalnych potrzeb rozwojowych dzieci, takich jak ruch, muzyka i zabawa, z elementami języka angielskiego. Natomiast uczestnicy warsztatu Critical Creativity in Action - dla nauczycieli klas 4-8 szkoły podstawowej i nauczycieli szkół ponadpodstawowych - doskonalili umiejętność stwarzania sytuacji stymulujących krytyczne myślenie uczniów. Wszyscy nauczyciele przetestowali wybrane elementy darmowego pakietu materiałów edukacyjnych opracowanych przez międzynarodowy zespół nauczycieli języka angielskiego i dostępnych online. Każdy warsztatów przeprowadzony został przez doświadczonych amerykańskich ekspertów w dziedzinie nauczania języka angielskiego jako języka obcego (TOEFL), przebywających czasowo w Europie w ramach programu English Language Fellow, zarządzanego przez Departament Stanu USA. Amerykańscy goście przyjechali z kilkudniową wizytą do Łodzi pod opieką swojej

przełożonej Jennifer Uhler, rezydującej jako Regional English Language Officer w Ambasadzie USA w Tallinie, skąd zarządza programami promującymi jakość nauczania i uczenia się języka angielskiego w Estonii, Litwie, Łotwie, Rosji, Białorusi, Polsce i... na Grenlandii. Ambasadę USA w Warszawie reprezentowała Beata Milewska z Działu Kultury.

Tekst i zdjęcie Zofia Kordala - ŁCDNiKP

41 WSPANIAŁYCH

Wydawnictwo Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego opublikowało kolejny zeszyt prezentujący dokonania nauczycieli twórczo pracujących w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz w innych placówkach edukacyjnych.

„Innowacyjni nauczyciele - zeszyt nr 2” to kontynuacja publikacji z 2019 roku; tym razem przedstawione zostały sylwetki aż 41 kreatywnych, nieszablonowych pedagogów.

„Zarówno w tym, jak i w poprzednim wydaniu prezentujemy tych, którzy czynią coś atrakcyjnego i pożytecznego dla edukacji - piszą we wstępie dyr. Janusz Moos i Grażyna Adamiec. - Są oni autorami, pomysłodawcami

wielu innowacji, ciekawych rozwiązań, które wpływają na wiedzę, umiejętności i postawy dzieci i uczniów, a także na funkcjonowanie instytucji, w których są wdrażane. (...) Innowacje nadają znaczenie i przyczyniają się do tego, że proces edukacyjny ma charakter dynamiczny i jest ukierunkowany na kształtowanie postawy twórczej człowieka.”

Lektura nowej publikacji ŁCDNiKP każe podziwiać jej bohaterów, ale co jeszcze ważniejsze - ukazuje dobre pomysły i dobre praktyki, które mogą stać się dla wielu nauczycieli źródłem cennej zawodowej inspiracji.

Tomaz Misiak – ŁCDNiKP

„Innowacyjni nauczyciele - zeszyt nr 2”; praca zbiorowa pod red. Grażyny Adamiec, Teresy Dąbrowskiej i Anny Rostrygin; Wydawnictwo i Pracownia Poligraficzna ŁCDNiKP, Łódź 2023.

Jesteśmy FIRMĄ INŻYNIERSKĄ

O innowacyjnej działalności Grupy Energy rozmawiają: **dr. Janusz Moos i Rafał Wyka** - prezes zarządu i współwłaściciel firmy

Janusz Moos:

Panie Prezesie, bardzo proszę o przedstawienie firmy, którą pan kieruje.

Rafał Wyka:

Grupa Energy obejmuje trzy spółki, które prowadzę z moim współnikiem Maciejem Kosickim. W szkole średniej siedzieliśmy w jednej ławce, potem razem studiowaliśmy, a teraz wspólnie prowadzimy biznes. Mamy trzy spółki, które robią trzy troszkę różne rzeczy. Pierwsza nazywa się Olikol, bo córka Maćka ma na imię Oliwia. Olikol zajmuje się w głównej mierze sterowaniem ruchem kolejowym, zarówno w zakresie projektowania, jak też wykonawstwa i serwisu. Tym, co każdy może zaobserwować - z takich prostszych naszych prac - są przejazdy kolejowe, które automatycznie zamykają się i otwierają. Wykonujemy tu wszystko, zaczynając od projektu, poprzez okablowanie i montaż sterowników, aż po dokumenty odbiorowe. Jak powiedziałem, przejazd kolejowy to jest najmniejsze przedsięwzięcie, bo modernizujemy całe stacje kolejowe, obecnie bocznicę w Krakowie, Dwikozach, Szczecinie, a także bocznicę w Płocku, przez którą wyjeżdża paliwo z rafinerii. Druga spółka, którą nazwaliśmy Natipol, ponieważ moja córka ma na imię Natalia, zajmuje się elektroenergetyką wysokonapięciową. W zakres naszych działań wchodzi tutaj takie układy zasilania, które zasilają albo całe linie kolejowe, albo na przykład miasta. Z tym, że nie projektujemy ich, koncentrujemy się na wykonawstwie. Trzecia, najnowsza nasza spółka - Beker - dopiero się rozwija. Stworzyliśmy ją, aby budować farmy wiatrowe, jako inwestorzy. Tak wygląda przekrój naszej działalności. Jesteśmy firmą jak najbardziej inżynierską, bo nasza kadra to w większości inżynierowie. Zatrudniamy ich 37, z uprawnieniami w różnych branżach, sami też jesteśmy z wykształcenia inżynierami, absolwentami Politechniki Łódzkiej. Siedzibę firmy mamy w Koluśkach, to nowy obiekt, który właśnie wybudowaliśmy. Tyle w skrócie o nas. Dodam jeszcze, że to, co robimy mieści się w branży automatyki, tylko - można powiedzieć - obciążonej odpowiedzialnością za życie ludzkie, bo zabezpieczającej przed wypadkami kolejowymi. Dlatego każdy z naszych elektromonterów musi mieć uprawnienia

do prowadzenia pracy w czynnych urządzeniach sterowania ruchem, a nasza technologia musi być perfekcyjnie dopracowana.

Janusz Moos:

Jakie innowacje technologiczne wprowadziście?

Rafał Wyka:

Dostaliśmy dofinansowanie na stworzenie laboratorium do badania urządzeń kolejowych, jesteśmy w trakcie realizacji tego innowacyjnego projektu, który przygotował mój współnik. Chodzi tu o laboratorium do badania wchodzących na rynek kolejowy urządzeń w warunkach jak najbardziej odzwierciedlających rzeczywistość, a zatem o laboratorium wyposażone w rozjazdy, semafony, czujniki, przekaźniki, pulpity... Urządzenia do sterowania ruchem kolejowym muszą podlegać specjalnym certyfikacjom, odpowiednie dokumenty wydaje tutaj zarządca infrastruktury kolejowej po przeprowadzeniu tzw. badań poligonowych, które trwają do roku, bo muszą objąć wszelkie możliwe warunki atmosferyczne: wysoką i niską temperaturę, opady deszczu i śniegu, burze i wichury. Jeśli coś wypadnie nie tak, to po wprowadzeniu korekt poligon trzeba powtarzać. Dlatego potencjalny klient będzie chciał przeprowadzić badanie w naszym laboratorium, aby wcześniej wszelkie możliwe błędy skorygować.

Druga innowacja wiąże się z tym, że jesteśmy producentem urządzeń, które zapewniają zasilanie bezprzerwowe na stacjach kolejowych. Bo przecież jeśli na stacji jest czerwone światło, to musi być pewne, że ono nie zgaśnie z braku napięcia. Samo urządzenie jest tutaj w miarę standardowe, ale my pracujemy nad tym, żeby ono było - w innowacyjny sposób - zasilane z OZE, odnawialnych źródeł energii. Jak myślę, pod koniec roku będziemy mieli pierwszą instalację i będziemy mogli powiedzieć, że mamy zieloną kolej. Trzecią naszą innowacją, na którą dostaliśmy dofinansowanie z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, jest „elektroniczny zamek zależności”. Tak nazwaliśmy to urządzenie, chcemy je wprowadzić na rynek kolejowy. Ten projekt właśnie finalizujemy, a myślimy o kolejnych, bo nie chcemy być firmą wyłącznie wykonawczą, która zapewnia najtańszą siłę roboczą, tylko firmą inżynierską, która oferuje nowe

technologie i potrafi nimi zarządzać. I chcemy być w tym zakresie konkurencyjni nie tylko w skali krajowej, ale także europejskiej. Na przykład w Niemczech, gdzie kolej jest intensywnie modernizowana, z czym wiąże się ogromne zapotrzebowanie na myśl inżynierską.

Janusz Moos:

Zadam pytanie bardzo ważne dla nas, jako placówki edukacyjnej. Jakie kwalifikacje trzeba posiadać, aby zatrudnić się w firmie, którą pan kieruje?

Rafał Wyka:

Pracujemy zespołowo, potrzebne są więc kompetencje społeczne: umiejętność odnalezienia się w zespole, chęć do współpracy w rozwiązywaniu problemów. To niezbędne u nas kompetencje miękkie. Z kompetencji twardych wymienię umiejętność logicznego myślenia i rozwiązywania zagadnień technicznych. Oczywiście potrzebna jest umiejętność programowania w przekaźnikach czy budowania pewnych układów elektrycznych, a generalnie orientacja w zjawiskach fizycznych związanych z szeroko rozumianym napięciem i prądem. Kto ma taki kompleks kompetencji, jak najbardziej do naszego zespołu pasuje. Liczę na to, że dzięki współpracy z ŁCDNiKP w naszej organizacji „wylądują” także państwa absolwenci.

Janusz Moos:

Czy pańska firma współpracuje z jakimiś łódzkimi szkołami?

Rafał Wyka:

Jeszcze nie, na razie mamy podpisany list intencyjny z Politechniką Łódzką w zakresie praktyk. Ale myślę, że powinniśmy nawiązać współpracę ze szkołami, które mają w swoim profilu szeroko rozumianą automatykę i mechatronikę.

Janusz Moos:

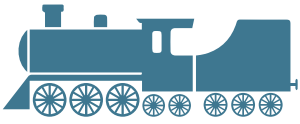
Panie Prezesie, muszę powiedzieć, że innowacyjna firma, którą pan kieruje, działa na rzecz ogromnych, rewolucyjnych wręcz przemian w kolejnictwie. Gratuluję, życzę dalszych sukcesów i serdecznie dziękuję za rozmowę.

Rafał Wyka:

Ja również bardzo dziękuję.

Notował Tomasz Misiak
Zdjęcie Ryszard Kuśmirek

Moja historia Z KOLEJĄ

Chociaż karierę zawodową rozpoczęłam w łódzkim oddziale Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, a na Politechnice Łódzkiej ukończyłam studia na kierunkach: budownictwo oraz inżynieria środowiska, to od 2015 roku jestem nauczycielką kształcenia zawodowego w branży kolejowej w Zespole Szkół Ponadpodstawowych nr 5 w Łodzi. Moja pedagogiczna przygoda rozpoczęła się od zajęć z kosztorysowania dla kształcących się w zawodzie technik dróg i mostów kolejowych. Kiedy zaproponowano mi prowadzenie kolejnych, związanych z organizowaniem przewozów, na poważnie rozpoczęłam swoją przygodę z koleją!

Ponieważ nie wyobrażałam sobie, abym mogła uczyć bez doświadczenia praktycznego, rozpoczęłam kurs na konduktora w Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej. Nauczyłam się wystawiać dokumenty, obsługiwać terminale, poznałam pracę drużyny konduktorskiej, zaznajomiłam się z pracą rewidenta taboru. Zmotywowało mnie to do podejmowania nowych wyzwań i pogłębiania wiedzy na tematy kolejowe. W efekcie kolej stała się moją pasją, dzięki czemu mogę lepiej pomagać uczniom w kształtowaniu umiejętności i zachęcać ich do aktywności, a nie tylko biernego uczenia się teorii. Organizuję wiele zajęć w terenie. Uczniowie mogą porozmawiać z osobami, które pracują w spółkach kolejowych, mają wielkie doświadczenie zawodowe i ogromną wiedzę praktyczną. Mogą też spróbować własnych sił podczas obsługi urządzeń kolejowych. Tak zorganizowany proces edukacyjny poszerza ich wiedzę, stawia im nowe wyzwania, pobudza do myślenia i analizy, sprawia, że stają się bardziej dociekliwi.

W październiku 2022 r. wzięliśmy udział w imprezie organizowanej przez spółkę DB Cargo. Była to szansa zapoznania się ze specyfiką firmy. Korzystając z wirtualnych okularów VR uczniowie zwiedzili zakład napraw i produkcji taboru. Mogli też na symulatorze lokomotywy sprawdzić, na czym polega praca maszynisty. Kolejną pasjonującą doświadczenie to wyjście zorganizowane dzięki uprzejmości ŁKA. Uczniowie poznali tajniki prac utrzymaniowych zespołu trakcyjnego oraz zapoznali się z zasadami naprawy taboru. Dodatkowo mieli możliwość zwiedzenia najnowszego nabytku firmy: pierwszego polskiego hybrydowego pojazdu szynowego, czyli 36WEha-001B Newag-Impuls 2 hy-

brydowy. Co roku przez PKP INTERCITY na Olszynie Grochowskiej - sekcja eksploatacji pojazdów trakcyjnych w Warszawie, organizowane są warsztaty, dzięki którym uczniowie mogą przekonać się, czy są dobrze przygotowani do egzaminu kwalifikacyjnego TKO 08. Pod okiem specjalistów wykonują uproszczoną próbę hamulca, dokonują oględzin zestawów kołowych wagonów pasażerskich, analizują i omawiają zadania drużyny ruchu i nastawniczych, określają oraz definiują symbole i oznaczenia na wagonach. Z kolei w Parowozowni Skierniewice mamy możliwość zapoznania się z układem osi w lokomotywie, poznajemy budowę parowozu, charakterystykę lokomotyw i zaznajamiamy się z obrotową acentryczną, czyli sektorową o niepełnym kącie obrotu.

Widząc wielką chęć poznawania świata kolei przez młodzież postanowiłam stworzyć w ZSP nr 5 koło zainteresowań o nazwie Modelarska Kolejada. Głównym celem tej inicjatywy jest motywowanie uczniów do aktywnego zdobywania wiedzy, doskonalenia sprawności intelektualnych i manualnych. Na zajęciach rozmawiamy o aktualnych problemach branży, poszerzamy wiedzę specjalistyczną, dzielimy się nowinkami i ciekawostkami z polskiego i światowego rynku kolejowego. Tworzymy przykładową infrastrukturę w miniaturze, przez co lepiej poznajemy jej elementy oraz możliwości rozwoju lub ograniczenia. Nasze prace przedstawiamy na Targach Edukacyjnych oraz na warsztatach, które organizujemy dla uczniów szkół podstawowych zainteresowanych podjęciem nauki w zawodzie technik transportu kolejowego. Koło kolejowe integruje uczniów z różnych klas, każdy może zabrać głos, rzu-

cić ciekawy pomysł i decydować o kolejnych działaniach. Członkowie koła organizują w szkole obchody Dnia Kolejarza, tworzą krótkie filmy o tematyce kolejowej, biorą aktywny udział w ogólnopolskich konkursach kolejowych, organizowanych m.in. przez Stowarzyszenie Edukacji dla Rozwoju Kolei.

Widząc zapał moich uczniów i ich motywację do pracy, sama nie pozostaję w tyle. Podjęłam studia podyplomowe w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej na dwóch kierunkach: transport i spedycja oraz infrastruktura i sterowanie ruchem kolejowym. Nową wiedzą z zakresu projektowania, budowy, utrzymania i zarządzania infrastrukturą kolejową oraz systemami sterowania ruchem kolejowym dzielę się z uczniami. Wspólnie szukamy ciekawych artykułów o kolei, jeździmy na kolejowe wycieczki. W zeszłym roku szkolnym byliśmy w Kotlinie Kłodzkiej, odwiedziliśmy Muzeum Kolejnictwa w Jaworzynie Śląskiej i Kolejkowo Wrocław. W tym roku wybieramy się na Mazury, planujemy zobaczyć Wilczy Szaniec, zwiedzić Muzeum Tradycji Kolejowej w Węgorzewie i przejechać się drezyną do bunkrów w Mamerkach.

Uczniowie dają mi motywację i moc do nieustannego rozwoju. Praca z nimi sprawia mi wielką przyjemność i satysfakcję. Choć zdarzają się trudne chwile zwątpienia w sens podejmowanego wysiłku, to jednak czuję, że warto! Nie zamieniłabym mojej pracy w szkole na żadną inną. Czuję dumę i radość, gdy przychodzi do mnie absolwent, aby pochwalić się tym, co osiągnął w spółce kolejowej. Wtedy wiem, że warto się starać, że warto mieć pasję!

Agnieszka Wykrętowicz - ZSP nr 5 w Łodzi
Zdjęcia Pixabay

Jak uczyć POKOLENIE Z?

Pokolenie Z, zoomerzy, post-milleniarsi, pokolenie internetowe – tak określa się pokolenie urodzonych po 1995 roku. Nie da się ukryć, że noszą „łatkę cyfrowości”, gdyż dla nich naturalnym środowiskiem są nowoczesne technologie. Można by ich scharakteryzować jako ultrakolorowe osoby, które toczą życie w smartfonach lub kompletnie inny gatunek żyjący w świecie cyfrowym.

Nie ma się co dziwić, kiedy uświadomimy sobie, że pierwszy smartfon dostają już około siódmego roku życia, jako narzędzie kontroli rodzicielskiej, a im młodsze pokolenie, tym wcześniej zaczyna korzystać z sieci. Czym jest więc internet dla nastolatków? To głównie przestrzeń rozrywki, ośrodek życia społecznego, dostęp do kultury i muzyki czy filmów, ale także dostęp do wiedzy. To miejsce, w którym kreują własny wizerunek lub też poszukują tożsamości. Ostatnie zdanie nasuwa myśl, jakoby pokolenie to było mniej dojrzałe,

zagubione, mające trudności w podejmowaniu decyzji. Stąd kolejna nazwa, czyli pokolenie płatków śniegu. „Śnieżynkom” towarzyszy duże poczucie lęku, bywają nadmiernie emocjonalne, mają problemy z wzięciem odpowiedzialności za własne czyny. W internecie - w ramach swoistej memoterapii - poszukują często śmiesznych treści, celem rozładowania napięcia czy poprawienia samoregulacji. Te praktyki są twórcze, kreatywne, dlatego popatrzymy na nowe technologie w sposób empatyczny i nie starajmy się konkurować z ich światem. Obserwujemy tu bowiem zjawisko daleko idącej zmiany komunikacyjnej: komunikację wizualną. Wykorzystajmy więc tę wiedzę do planowania procesu edukacyjnego. Włączmy do naszej codziennej praktyki zarówno technologie informacyjno-komunikacyjne, wykorzystując szereg pomocnych, ułatwiających uczenie i uczenie się aplikacji, takich jak Quizizz, Edpuzzle, Baamboozle, Quizlet czy Learningapps, ale także korzystając jak najczęściej z myślenia wizualnego, czyli przedstawiania materiału za pomocą sketchnotingu (notatek graficznych), lapbo-

oków czy komiksów. W przypadku „Zetek” dobrze też sprawdzi się flipped learning lub hybrid classroom, czyli metoda klasy odwróconej, która pozwala na uprzednie zaznajomienie się z tematem, przyswojenie wiedzy w domu, korzystając z bezpiecznej dla ucznia przestrzeni i nieograniczonej ilości czasu, by potem podczas lekcji przejść do zadań praktycznych. Pokolenie Z świetnie obsługuje narzędzia internetowe, błyskawicznie się uczy i ma pozytywny stosunek do nowinek technologicznych. Planując działania edukacyjne skierowane do jego przedstawicieli warto pamiętać też o wartościach wyznawanych przez tę generację. Z pewnością docenią oni działania umożliwiające grywalizację oraz personalizację - im bardziej różnorodne zajęcia, tym chęć do współpracy będzie większa. Dotarcie do „Śnieżynki” może być dla nauczyciela wyzwaniem, jednak nie sposób przecież nie uwzględnić ich w planowaniu swoich działań edukacyjnych.

Olga Szwed – XI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi

„KATALOG...” PO RAZ CZTERDZIESTY

To już czterdziesty zeszyt naszego „Katalogu dobrych praktyk w edukacji”! Lekturę warto rozpocząć od artykułu Janusza Moosa, Teresy Dąbrowskiej i Elżbiety Ciesiołkiewicz-Sanneh „Skuteczne zdziwienie. Wyzwalająca myślenie nauka czytania”, wprowadzającą do eksperymentu pedagogicznego w łódzkim Przedszkolu Miejskim nr 112.

Jego praktycznym aspektem poświęcony jest tekst Justyny Stępień („Jak skutecznie dziwimy się...”). Innowacje pedagogiczne wdrażane w tym przedszkolu przedstawiają też Eliza Piaskowska („Pierwszy krok do dwujęzyczności...”) i Monika Drużyńska („Długopisy 3D...”), natomiast edukację przedszkolną „w wymiarze 3 D” w PM nr 112 i nr 200 charakteryzują ich dyrektorki - Sylwia Dobrodziej i Małgorzata Marczak. Zwracając uwagę na tworzenie sytuacji sprzyjających budzeniu talentów dzieci Iwona Pietruszewska z PM nr 1 w Ozorkowie przedstawia relację z Przeglądu Plastyczno-Recytatorskiego „Z wierszem przez cztery pory roku”, Agnieszka Dawid z PM nr 41 w Łodzi pisze o zabawach sensorycznych, Anna Góraj, Katarzyna Grober-Rolińska i Marta Popławska-Piwońska z PM nr 192 prezentują metodę Weroniki Sherborne, a metody arteterapeutyczne - Katarzyna Łykowska z PM nr 200. O tym, że planszowe gry edukacyjne mają zwolenników w SP nr 26 w Łodzi pisze Marcin Walczak-Kurek. Z kolei nauczyciele ZS-P w Bedoniu Wsi informują, że dzieci nigdy nie nudzą się tam w świetlicy (Aneta Kowalczyk-Kosterna i Grzegorz Niewiadomski), a eko-młodzi mają głos (Anita Bołbot). Renata Rucka-Prill

z tej samej placówki rozważa, czy warto realizować innowacje pedagogiczne, natomiast o zmianach w warsztacie pracy nauczycieli piszą: Anna Życka z XVIII LO w Łodzi („Flipped Classroom - klasa odwrócona...”) i Marta Matuszewska-Sitek z Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego („Innowacje pedagogiczne w kształceniu zawodowym...”). Zeszyt prezentuje też innowacyjne działania podejmowane w Zespole Szkół Techniczno-Informatycznych i różnorodne inicjatywy edukacyjne ŁCDNiKP. „Katalog dobrych praktyk w edukacji” jest jedną z wielu publikacji ŁCDNiKP, które jako kompleks tworzą platformę wymiany doświadczeń i upowszechniania innowacyjnych rozwiązań. Informujemy o nich na naszej stronie internetowej (<https://www.wckp.lodz.pl>), wszystkie przesyłamy do władz oświatowych - samorządowych, wojewódzkich i krajowych - popularyzując ciekawe rozwiązania wdrażane w szkołach i placówkach edukacyjnych. Nasze publikacje pozwalają docenić pracę innowacyjnych nauczycieli. Artykuły im poświęcone lub ich autorstwa są dla nich źródłem satysfakcji, dla innych zaś mogą być inspiracją i zachętą do prezentowania własnych działań.

Grażyna Adamiec – ŁCDNiKP

„Katalog dobrych praktyk w edukacji”, zeszyt nr 40, praca zbiorowa pod red. Grażyny Adamiec i Janusza Moosa, Wydawnictwo i Pracownia Poligraficzna ŁCDNiKP, Łódź 2023

www.unitravel.pl

e-mail: biuro@unitravel.pl

tel. 507 122 495 | tel. 602 795 738 | tel. 789 173 687

- wycieczki krajowe i zagraniczne dla każdej grupy wiekowej
- wypoczynek dla dzieci i dorosłych

UNITRAVEL
podróże małe i duże

Biuro Obsługi Klienta: ul. Wieniawskiego 40 lok. 323, 93-564 Łódź

Przedstawiamy...

CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W ZESPOLE SZKÓŁ NR 1 W SWARZĘDZU

Zespół Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu szczyci się prawie 60-letnią tradycją. Kształcimy w 35 zawodach: technik mechanik, technik technologii drewna, technik mechatronik, technik informatyk, technik ekonomista, technik hotelarstwa, technik logistik, technik rachunkowości, technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik automatyk (w technikum); fotograf, kelner, kucharz, fryzjer, cieśla, blacharz samochodowy, operator obrabiarek skrawających, ślusarz, mechanik pojazdów samochodowych, elektryk, elektromechanik pojazdów samochodowych, cukiernik, piekarz, stolarz, krawiec, tapicer, operator maszyn i urządzeń odlewniczych, magazynier-logistik, monter sieci i instalacji sanitarnych, mechatronik, automatyk, pracownik obsługi hotelowej, lakiernik samochodowy, operator procesów introligatorskich (w szkole branżowej).

Od roku szkolnego 2023/2024 otworzymy dwa nowe kierunki – technik robotyk i technik pojazdów samochodowych. Oferta dydaktyczna wynika z analizy potrzeb rynku pracy w regionie i kraju, a wysoki poziom kształcenia gwarantuje wykwalifikowana kadra pedagogiczna oraz wciąż rozwijana baza techno-dydaktyczna. Naszym organem prowadzącym jest Powiat Poznański; rada powiatu 29 kwietnia 2014 r. podjęła uchwałę w sprawie utworzenia Centrum Kształcenia Praktycznego i włączenia go do Zespołu Szkół nr 1. Po zmianie nazwy placówka funkcjonuje obecnie jako Centrum Kształcenia Zawodowego.

Centrum Kształcenia Zawodowego w Swarzędzu prowadzi: zajęcia praktyczne dla uczniów szkół zawodowych, doskonalenie nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczycieli praktycznej nauki zawodu w zakresie nowoczesnych technik i technologii, kursy umożliwiające uzyskanie lub podniesienie kwalifikacji zawodowych, zajęcia uzupełniające w zakresie nauki zawodu dla młodocianych pracowników, pozaszkolne formy kształcenia pozwalające osiągnąć oczekiwane przez rynek pracy nowe kwalifikacje i kompetencje; ponadto organizuje i przeprowadza egzaminy potwierdzające kwalifikacje zawodowe.

Zespół Szkół nr 1 w Swarzędzu współpracuje z ponad 160 zakładami pracy. Szczególną rolę odgrywają tutaj przedsiębiorstwa Volkswagen Poznań i SKF Polska, które były prekursorami powstania w szkole klas pa-

tronackich. Za ich przykładem kolejne firmy zainteresowały się współpracą ze szkołą i obejmowaniem klas patronatami. Zespół Szkół nr 1 podejmuje działania w zakresie partnerstwa w kształceniu dla potrzeb rynku pracy, związane z ciągłym identyfikowaniem potrzeb pracodawców, dostosowaniem oferty edukacyjnej do zmian na rynku pracy we współpracy z przedstawicielami firm, sukcesywnym uzupełnianiem bazy dydaktycznej w najnowocześniejszy sprzęt, doskonaleniem kompetencji kadry dydaktycznej w celu transferu wiedzy i technologii do procesu kształcenia oraz stwarzania uczniom możliwości zdobywania dodatkowych uprawnień zawodowych i ich certyfikacji. Powyższe czynniki wpływają na bardzo wysoką zdawalność egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe.

14 listopada 2022 r. podpisane zostało porozumienie pomiędzy Politechniką Poznańską, reprezentowaną przez jej rektora - prof. dr. hab. inż. Teofila Jesionowskiego a Zespołem Szkół nr 1 w Swarzędzu, reprezentowanym przez dyr. Przemysława Jankiewicza. Uczelnia na mocy niniejszego porozumienia deklaruje objęcie opieką naukową wybranych uczniów i pracowników szkoły. Celem opieki naukowej jest rozwijanie zainteresowań uczniów szeroko rozumianymi przedmiotami ścisłymi i inżynierskimi, rozszerzenie ich wiedzy i umiejętności tym zakresie oraz propagowanie oferty dydaktycznej Politechniki Poznańskiej.

Zespół Szkół nr 1 prowadzi doradztwo

edukacyjno-zawodowe, ze szczególnym zwróceniem uwagi na orientację zawodową dla wszystkich obszarów edukacji. Aby uczeń szkoły zawodowej potrafił odnaleźć swoje miejsce w wybranym zawodzie, szkoła musi kierować się dobrymi praktykami. Są to wszystkie innowacyjne, trwałe i powtarzalne działania edukacyjne nauczycieli, które sprzyjają planowaniu kariery zawodowej w celu sprawnego funkcjonowania absolwenta szkoły na rynku pracy. Pożądaną sytuacją jest, kiedy owe rekomendacje i wytyczne zachowań oraz działań pozwalają na doskonalenie standardów pracy z uczniami szkół prowadzących kształcenie zawodowe. Efektem kształcenia i partnerstwa szkoły z zakładami pracy jest fakt, że nasi absolwenci łatwiej dostosowują się do potrzeb rynku pracy, a w wielu przypadkach podejmują zatrudnienie w firmach, z którymi szkoła współpracuje. Biorąc pod uwagę wnioski wynikające z doświadczeń związanych z uczestnictwem uczniów w licznych projektach zawodowych można stwierdzić, że mają oni możliwość wszechstronnego rozwoju zawodowego, a dobre praktyki, jako działania z zakresu aktywizacji zawodowej, wpisują się w plan doradztwa zawodowego. Dzięki temu Zespół Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu pomaga młodemu pokoleniu podejmować trafne decyzje zawodowe i edukacyjne.

Joanna Ratajczak – wicedyrektor
ZS nr 1 w Swarzędzu
Zdjęcia: archiwum szkoły

KOGO SZUKALI W 2022 ROKU ŁÓDZCY PRACODAWCY?

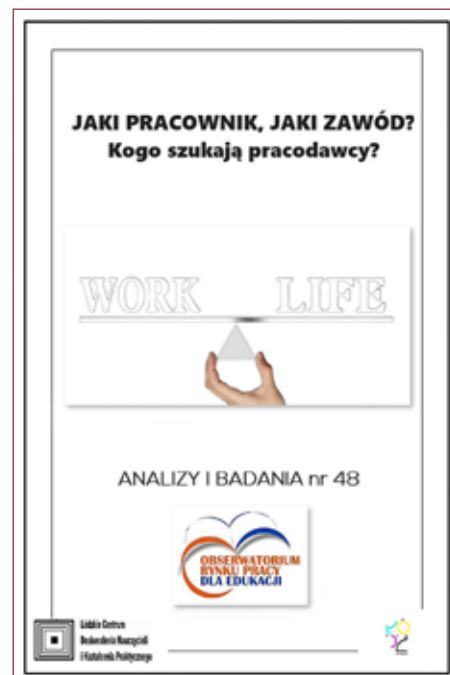
Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji ŁCDNiKP opublikowało trzynaste już z cyklu opracowań poruszających tematykę zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje w Łodzi i województwie łódzkim.

Raport „Jaki pracownik, jaki zawód? Kogo szukają pracodawcy?“, którego autorami są Anna Gębarowska-Matusiak i Jarosław Tokarski, to najnowszy element cyklicznego projektu, zapoczątkowanego w 2010 r. i powtarzanego corocznie - adresowanego do uczniów różnych typów szkół, rodziców i opiekunów, doradców zawodowych, nauczycieli, a także do osób i instytucji mających wpływ na kształt systemu edukacji. Jednym z podstawowych założeń projektu jest możliwość porównywania danych oraz obserwacja zmian i tendencji na rynku pracy w szerokiej skali czasowej. Dlatego założenia metodologiczne są niezmiennie we wszystkich edycjach. Kolejne raporty przedstawiają charakterystykę branż i obszarów gospodarki, w których występuje największe zapotrzebowanie na pracowników, liczbę wolnych miejsc pracy oferowanych przez poszczególne branże, nazwy stanowisk, na które rekrutowano najczęściej, a także wymagania stawiane kandydatom i oferowane przez

pracodawców benefity. Umożliwia to prowadzony przez ORPdE na bieżąco monitoring internetowych ofert pracy.

Jak kształtował się rynek pracy w 2022 roku? Przeprowadzona analiza wykazała, że najwięcej miejsc pracy w województwie łódzkim oferowała „sprzedaż“, gdzie średnio w miesiącu poszukiwano 912,8 pracowników. Drugie miejsce w rankingu zajęła branża „IT – rozwój oprogramowania“ (812,5), a kolejne przypadły w udziale sekcjom: „finanse, ekonomia“ (633,2), inżynieria (574,5), praca fizyczna (570), „obsługa klienta“ (542), „IT - administracja“ (428,7), „produkcja“ (329,7), „administracja biurowa“ (324), „łańcuch dostaw“ (312,2). Łącznie branże te generowały aż 72,2% ogółu ofert pracy.

Analizy realizowane od 2010 r. na potrzeby wszystkich edycji projektu pozwoliły na określenie tych obszarów gospodarki województwa łódzkiego, które od trzynastu lat oferują najwięcej wolnych miejsc pracy. Są

to branże „sprzedaż“ i „obsługa klienta“. Duże zapotrzebowanie na pracowników utrzymuje się także w sekcjach związanych z finansami i ekonomią, informatyką, inżynierią (wraz z produkcją i pracą fizyczną) oraz obszarem logistycznym.

Tomasz Misiak – ŁCDNiKP

Anna Gębarowska-Matusiak i Jarosław Tokarski: „Jaki pracownik, jaki zawód? Kogo szukają pracodawcy?“. Wydawnictwo i Pracownia Poligraficzna ŁCDNiKP, Łódź 2023 (wersja elektroniczna: <http://orpde.wckp.lodz.pl/bibliotekaorpde>).

Doradztwo zawodowe W SZKOLE PODSTAWOWEJ

Współczesność kojarzy się z ciągłym i nieuniknionym rozwojem technologii, z automatyzacją i robotyzacją. Nowe zawody na rynku pracy - zawody przyszłości - niosą ze sobą nowe kierunki kształcenia. To w szkole uczniowie zdobywają wiedzę potrzebną do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych. Dlatego też niezmiernie ważna jest rola i praca doradcy zawodowego na każdym etapie edukacji w szkole podstawowej.

Zadaniem doradcy zawodowego jest rozpoznanie zasobów jednostki, takich jak: wiedza, umiejętności, postawy, predyspozycje zawodowe oraz wzmacnianie kompetencji w zakresie zarządzania nimi. Rozpoznanie kluczowych zasobów ucznia - samopoznanie - umożliwi mu podejmowanie przemyślanych decyzji edukacyjnych i zawodowych zapewni mu samodzielność w ustaleniu własnych celów i priorytetów. Sposób postrzegania własnych zasobów i szans w kontekście wyzwań rynku pracy może motywować lub zniechęcać do działania. Podstawą motywowania ucznia jest budowanie relacji kreatywnego dialogu opartego na akceptacji, zrozumieniu i szczerości. W szkole podstawowej warto tworzyć takie sytuacje i zadania, aby każdy uczeń mógł pełnić rolę zgodnie ze swoimi predyspozycjami, mając poczucie sprawstwa.

W Szkole Podstawowej nr 143 w Łodzi zrealizowano projekt „Ja w świecie zawodów“, w ramach orientacji zawodowej w świetlicy szkolnej. Dzięki uczestnictwu w zajęciach edukacyjnych z elementami plastycznymi uczniowie potrafią odgrywać różne role w zabawie, identyfikować nazwy zawodów, opisać specyfikę pracy w danym zawodzie oraz wymienić zainteresowania i zdolności, które są przydatne w jego wykonywaniu, a także określić rolę, jaką pełni praca w życiu człowieka.

Zrealizowano również projekt „Ja w świecie bankowości“, skierowany do uczniów edukacji wczesnoszkolnej. Podczas warsztatów uzyskali

wiedzę na temat różnych form pieniądza w historii ludzkości oraz funkcji Banku Centralnego. W tej samej szkole doradca zawodowy koordynuje działania wolontariatu Szkolnego Koła PCK oraz wolontariatu na rzecz podopiecznych Centrum Opieki „Nasz Dom“. Kształtowanie postaw prospołecznych oraz wrażliwości na potrzeby innych wpisuje się w realizację Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego. Charakter wszystkich prowadzonych zajęć pozwala na dochodzenie do wiedzy przez pryzmat nowych doświadczeń, którym towarzyszą emocje. A przecież najbardziej trwale są te informacje, których zdobywaniu towarzyszą przeżycia - najlepiej pozytywne.

Tekst i zdjęcie Agnieszka Znamierowska - ŁCDNiKP

Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły ŁCDNiKP

TWÓRCZY DYREKTOR – ARCHITEKT NOWOCZESNEJ SZKOŁY

Do ważnych zadań Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, związanych z doskonaleniem zawodowym nauczycieli, należy organizacja spotkań kadry zarządzającej szkół i placówek. Unikatową w skali kraju inicjatywą jest tutaj Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły, powołana przez dyr. Janusza Moosa w celu stworzenie platformy wymiany myśli, wiedzy i doświadczeń dla osób zarządzających szkołami i placówkami oświatowymi, wyróżniających się niekonwencjonalnym, kreatywnym podejściem do procesu kształcenia i wychowania, otwartością na zmianę i odwagą we wdrażaniu innowacji.

AKADEMIA TWÓRCZEGO DYREKTORA SZKOŁY

Działalność Akademii opiera się na cyklicznych spotkaniach, które są okazją do dyskusji na tematy związane z zagadnieniami istotnymi dla współczesnej edukacji, do wymiany doświadczeń, promowania przykładów dobrych praktyk w zakresie zarządzania szkołą, a także do doskonalenia umiejętności zarządczych i kreowania zmian. Każde spotkanie, zgodnie z tradycją, rozpoczyna krótkim wykładem dyr. Janusz Moos, konsekwentnie zwracając uwagę na konieczność wykorzystywania przez szkoły strategii zaczerpniętych z konstrukttywizmu, w którym układ czynności nauczyciela ma na względzie edukację dla radości i samodzielności uczącego się. Edukacja w nowoczesnej szkole powinna być nastawiona na dyskurs, dialogowanie, na kształtowanie umiejętności komunikacyjnych i umiejętności rozwiązywania problemów, w oparciu o wartości i postawy nacechowane ciekawością poznawczą i odwagą.

Do Akademii Twórczego Dyrektora Szkoły należą dyrektorzy wiodących łódzkich przedszkoli, szkół i placówek oświatowych: Anna Cechulska – dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 73, Małgorzata Augustyniak – dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 107, Sylwia Dobrodziej – dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 112, Katarzyna Kaźmierczak – dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 121, Beata Skwarnecka – dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 128, Agnieszka Kucharska – dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 206 z Oddziałami Integracyjnymi Michał Różański - dyrektor Szkoły Podstawowej nr 26, Elżbieta Jurek - dyrektor Szkoły Podstawowej nr 29, Paweł Miszczak - dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 7, Bogumiła Cichacz – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 70, Bożena Będzińska-Wosik – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 81, Maria Pielas – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 128, Dorota Kaźmierczyk – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 139, Adam Szadkowski – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 141, Iwona Wojtacka – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 170, Beata Rubinkowska - dyrektor Szkoły Podstawowej nr 174, Wiesława Sobczyk – dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2, Janusz

Brzozowski - dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1, Anna Panek - dyrektor VIII Liceum Ogólnokształcącego, Lucyna Górna – dyrektor XLII Liceum Ogólnokształcącego, Renata Fudała - dyrektor Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych, Zofia Wrześniewska - dyrektor Zespołu Szkół Gastronomicznych, Dorota Stefanik - dyrektor Zespołu Szkół Edukacji Technicznej, Henryka Michalska - dyrektor Zespołu Szkół Politechnicznych, Ewa Zdziemborska-Jatczak - dyrektor Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego, Sylwester Kosiec – dyrektor Zespołu Szkół Samochodowych, Anna Grabska – dyrektor Zespołu Szkół Samochodowych i Mechatronicznych, Agnieszka Szymańska – dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1, Anna Tomaszewska – dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 6, a także Jolanta Kuśmirek - dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bedoniu Wsi i Agnieszka Nagoda-Gębicz - dyrektor Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Kleszczowie. Opiekę nad Akademią sprawują: Mariola Zajdlc - kierownik Ośrodka Zarządzania w Edukacji ŁCDNiKP oraz Grażyna Adamiec - konsultant ŁCDNiKP.

Każde ze spotkań Akademii poświęcone jest z reguły wybranemu tematowi wiodącemu. Debatowano m.in. nad zagadnieniem integracji kształcenia ogólnego i zawodowego oraz nad kwestią właściwego prowadzenia orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego, także już przedszkolach i szkołach podstawowych. Podczas spotkania „Twórczy dyrektor - zwinny przywódca” uczestnicy omówili rolę dyrektora w organizowaniu innowacyjnych procesów w edukacyjnej rzeczywistości oraz zadania dyrektora - lidera, który powinien być zwinnym przywódcą, umiejącym wykorzystywać turbulencje i zawirowania do wprowadzenia wartościowych zmian. Niezwykle interesująca była konferencja pod hasłem „Twórczy dyrektor – lider innowacyjnej organizacji”, podczas której wykład inauguracyjny „Zachować to, co naturalne, czyli o innowacyjnej strategii uczenia się przez zdziwienie” wygłosiła prof. dr hab.

Monika Wiśniewska-Kin, prodziekan Wydziału Nauk o Wychowaniu UŁ, przy współudziale asystentki mgr Weroniki Kisiel. Podczas wielu spotkań członkowie Akademii żywo dyskutowali na temat implementowania założeń konstrukttywizmu do praktyki szkolnej. Twórczy dyrektorzy zdają sobie sprawę, że istotne jest poszukiwanie okazji do wdrażania innowacji, a także umiejętność odnajdywania się w zmianie i zgadzają się co do tego, że istotna jest umiejętność kreatywnego patrzenia na własną organizację i obecną rzeczywistość, wychodzenie poza standardy. Ważna jest także otwartość na ludzi i ich potrzeby. Podczas spotkań niejednokrotnie dyskutowano też o motywacji i zachowaniu optymistycznej postawy jako jednej z zasad jej budowania.

Działania podejmowane przez twórczych dyrektorów są szeroko promowane przez ŁCDNiKP. Wieloletnie już doświadczenie związane z funkcjonowaniem Akademii Twórczego Dyrektora Szkoły pozwala stwierdzić, że tego typu forum, dzięki któremu dyrektorzy przedszkoli, szkół i placówek oświatowych mogą podzielić się spostrzeżeniami dotyczącymi organizowania nowoczesnej edukacji, sprawnego i skutecznego kierowania zespołem pracowników, wdrażania innowacji, gdzie mogą przedyskutować zagadnienia związane z zarządzaniem szkołą i promować innowacyjne rozwiązania, jest niezwykle ważną formą doskonalenia zawodowego kadry zarządzającej. Dyrektorzy, dialogując między sobą, dostrzegają jak ważna jest rola dyrektora – lidera, który staje się moderatorem procesu edukacyjnego, niejednokrotnie potrafi wpłynąć na zmianę przekonań i nawyków, sprawia, że refleksyjny nauczyciel to praktyk podążający za ideami, wartościami i wizjami. Współczesna szkoła potrzebuje sprawnie działających liderów, którzy powinni przejawiać wysoki poziom odpowiedzialności. Wykorzystując termin, jaki stworzył Henry A. Giroux, wybitny amerykański pedagog i socjolog, można stwierdzić, że współczesna szkoła potrzebuje dyrektorów i nauczycieli, których określimy mianem transformacyjnych intelektualistów, czyli rzetelnie wykształconych i samodzielnie myślących ludzi, zaangażowanych w proces budowania w innych ludziach mądrości i kompetencji niezbędnych do zmiany i kreowania świata. Takie właśnie osoby tworzą znakomite zespoły Akademii Twórczego Dyrektora Szkoły. To profesjonalni architekci nowoczesnej szkoły, a profesjonalizm nigdy nie jest dziełem przypadku.

Mariola Zajdlc – kierownik Ośrodka Zarządzania w Edukacji ŁCDNiKP

MINDFULNESS dla dzieci

Dzieci z natury są ciekawe, otwarte na nowe doświadczenia i uważne. Szybko uczą się jednak, że pośpiech daje więcej nagród. Otoczenie zmienia się błyskawicznie, jest głośno i kolorowo, większość osób wokół działa w pośpiechu. Także gwałtowny, lawinowy wręcz rozwój nowoczesnych technologii - oferując nowe możliwości - wywołuje u najmłodszych niepokój i chęć dostarczania sobie nowych bodźców.

Dlatego dzieci z łatwością dostosowują się dziś do funkcjonowania „w biegu” i coraz rzadziej zatrzymują się, aby „być tu i teraz”. Jestem nauczycielem edukacji wczesnoszkolnej i zajęć technicznych. Swoją przygodę z uważnością, której znakomitym propagatorem jest Jon Kabat-Zinn - amerykański terapeuta, twórca programu MBSR (Mindfulness Based Reduction), rozpoczęłam od praktykowania jogi i medytacji. Dzięki jodze zwiększyłam świadomość swojego ciała i oddechu. Medytacja natomiast sprawiła, że mój mózg stał się dla mnie cichym i spokojnym miejscem, do którego mogę wracać. Nie muszę uciekać, zajmować głowy czymś innym, aby uwolnić się od stresu i gonitwy myśli. Mam w głowie przestrzeń, w której mogę się „zamknąć na klucz” i uspokoić. Po kilku latach samodzielnego praktykowania form uważności odbyłam kursy „Joga i mindfulness dla dzieci” oraz „Mindfulness - trening uważności w pracy z dziećmi”. Teraz od trzech lat prowadzę w szkole raz w tygodniu 40-minutowe zajęcia dla dzieci o nazwie „Superkoncentracja”. Pierwsze z cyklu naszych spotkań są poświęcone zdolności skupienia uwagi i umiejętności rozmawiania o własnych przeżyciach. Dzieci poznają budowę mózgu, dzięki czemu lepiej rozumieją sens wykonywanych ćwiczeń. Głównym celem tej części jest budowanie poczucia bezpieczeństwa i integrowanie grupy. Kolejne zajęcia dotyczą trenowaniu uwagi i doznań zmysłowych, poświęcone są słuchaniu, smakowaniu, odczuwaniu. Następne pozwalają zrozumieć, co to znaczy „odczuwać emocje”, czym są emocje, czym jest optymizm, jak zrozumieć innych ludzi, jak rozumieć siebie w relacji z innymi ludźmi. Końcowe zajęcia dotyczą życzliwości i działań na rzecz innych ludzi. W czasie każdego spotkania uczniowie wykonują krótkie ćwiczenia medytacyjne, poznają wyniki badań na temat umysłu, uczą się skupiać uwagę na oddechu i wykonują doświadczenia, które pokazują zależność pomiędzy reakcjami ciała, emocjami a myślami. Przykładem codziennych ćwiczeń mindfulness

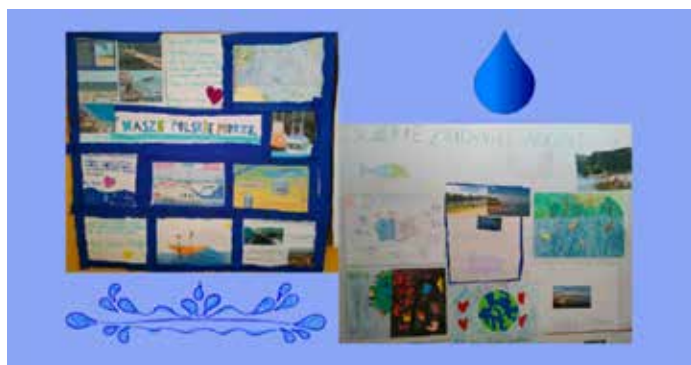
dla dzieci (jakie proponuje m.in. Eline Snel - holenderska terapeutka, autorka pierwszej książki o mindfulness dla dzieci „Uważność i spokój małej żabki”) jest ćwiczenie wyciszające o nazwie gong, z wykorzystaniem długotrwałego dźwięku o malejącej intensywności. Celem jest tutaj koncentracja na momencie, kiedy dźwięk słabnie, aż do całkowitego wyciszenia. Innym przykładem jest ćwiczenie o nazwie skan ciała, które polega na napinaniu konkretnych części ciała, pozostaniu w tej pozycji przez kilka sekund, a potem rozluźnieniu. To sposób na rozluźnienie ciała i umysłu oraz zaprezentowanie, co oznacza być „tu i teraz”. Nawet zresztą „zwykła” obserwacja oddechu w ciszy i spokoju pozwala na chwilę wytchnienia i wsłuchanie się w siebie. W życiu, aby być zadowolonym, poza wiedzą merytoryczną ważną jest również znajomość naszego wewnętrznego świata. Mindfulness dla dzieci stanowi swego rodzaju furtkę do budowania pewności siebie i do rozwijania wewnętrznych kompetencji, niezbędnych do radzenia sobie z codziennymi wyzwaniami.

Natalia Świątek – Społeczna Szkoła Podstawowa nr 1 STO w Łodzi

OD KROPELKI PO OCEAN WIELKI

W minionym roku szkolnym realizowaliśmy w Szkole Podstawowej nr 56 im. Bronisława Czecha innowację pedagogiczną „Od kropelki po Ocean Wielki”, której założeniem było uświadomienie uczniom, jak ważna jest dla człowieka woda i jak bardzo zależy od każdego z nas, czy będziemy jej mieć pod dostatkiem, czy też zaczniemy odczuwać jej brak.

Oszczędzając wodę nie tylko chronimy jej zasoby w najbliższym otoczeniu, ale wpływamy też na jakość środowiska w Polsce, a tym samym na całym świecie. Cele, jakie sobie postawiliśmy projektując innowację, to: (1) poznanie roli wody w życiu człowieka i jej znaczenia w środowisku; (2) rozbudzenie ciekawości badawczej, doświadczenie różnorodnych właściwości wody oraz zwrócenie uwagi na problem zanieczyszczenia wody; (3) uświadomienie znaczenia wody w życiu codziennym, ukazanie problemów z dostępem do wody pitnej oraz motywowanie do oszczędzania wody. W ramach podjętych działań rozwiązywaliśmy zadania problemowe i praktyczne, oglądaliśmy filmy edukacyjne i dokumentalne, przeprowadzaliśmy doświadczenia i eksperymenty. Odbyły się też zajęcia w terenie, wycieczki po Łodzi, konkursy, zabawy badawcze z wodą oraz gry edukacyjne. Podczas trwania projektu podejmowane były ważne zagadnienia problemowe, m.in.: rola wody w przyrodzie, problem zanieczyszczenia wody, woda deszczowa jako ekologiczna alternatywa dla wody kranowej („Łapmy wodę z nieba”), Jasień, Lamus, Łódka - łódzkie rzeki ukryte

pod ziemią. Ostatnim przedsięwzięciem w ramach projektu było podsumowanie zdobytej wiedzy w formie plakatów. Uczniowie podzielili się na grupy, każda wylosowała do opracowania jeden spośród czterech tematów: (1) „Kropelka do kropelki, w oszczędzaniu jesteś wielki!”, (2) „Łódzkie stawy i rzeki na wybranych przykładach”, (3) „Nasze polskie morze”, (4) „Ocean, o nie też dbamy!”. Efekty zaprezentowaliśmy, projekt podsumowaliśmy, ale ponieważ pragniemy zrobić więcej w zakresie dbałości o nasz skarb, jakim jest woda, przedłużyliśmy działania w ramach innowacji na kolejny rok szkolny.

Tekst i zdjęcie: Ewa Urbańska i Beata Borówka - nauczycielki edukacji wczesnoszkolnej, Włodzimierz Kurek - dyrektor SP nr 56 w Łodzi

BAWIMY SIĘ W TEATR

Zawsze lubiłam bawić się z dziećmi w odgrywanie ról. Najpierw robiłam to spontanicznie, ale po ukończeniu kursów dotyczących dramy zapragnęłam bawić się z moimi uczniami w teatrze „naprawdę”. Właśnie objęłam wychowawstwo klasy pierwszej, miałam więc szansę moje marzenie urzeczywistnić.

Zacząłam podczas zajęć, przy każdej nadarzającej się okazji, wplatać elementy dramy. Zaobserwowałam wielką radość i zaangażowanie moich uczniów przy odgrywaniu scenek dramatycznych. Dzieci bawiły się świetnie. Wykazywały dużo inwencji twórczej. Wiele razy byłam z nimi w teatrze na różnych spektaklach. Zwiedziliśmy kulisy teatru i mieliśmy warsztaty z aktorami. Dzieci były szczęśliwe, co utwierdziło mnie w przekonaniu, że idę słuszną drogą. Podczas odgrywania ról uczniowie współdziałali, a co za tym idzie - bardzo żyli się ze sobą. Na zajęciach lepiej pracowali i myśleli. Odgrywanie ról spowodowało również to, że potrafili lepiej wyrazić swoje emocje i poprawili umiejętność prawidłowego wysławiania się. Takie były początki. Później postanowiłam przygotować z dziećmi przedstawienie. Zabawa dramą usprawniła opanowanie tekstu, ułatwiła przydział ról i opracowanie scenografii. Potrzebowałam jeszcze przychylności i pomocy rodziców. Wpadłam na pomysł, aby zaprosić ich na zajęcia teatralne i to był strzał w dziesiątkę. Tak im się spodobało, że z pełnym zaangażowaniem włączyli się do pomocy przy inscenizacji. Pierwszymi widzami przedstawienia byli rodzice i uczniowie naszej szkoły. Odnieśliśmy sukces! Bałam się trochę, że kiedy moim „małym gwiazdkom” spodoba się aktorska sława, to o nauce nie będzie już mowy, ale na szczęście moje

obawy okazały się bezpodstawne: dzieci świetnie bawiły się, a jednocześnie uczyły. Stały się bardzo ambitne, pomagały sobie w nauce, chętnie współpracowały. Pamiętam, że na jedno z przedstawień nie przyszła Ola, która grała rolę wiewiórki. Pojawił się problem, ale dzieci świetnie sobie poradziły: zastąpiła ją Sandra. Nawet gdy któreś zapomniało roli, to pomagały sobie, jak umiały. Czasami była to po prostu improwizacja. Taka właśnie jest siła dramy. Przygotowaliśmy wiele przedstawień i każde było sukcesem. Stwierdziłam zatem, że zajęcia dramatyczne i teatralne powinny stanowić integralną część kształcenia we wszystkich moich klasach. Opracowałam innowację pedagogiczną zawierającą rozszerzenie treści programowych o elementy wiedzy i umiejętności z zakresu sztuki teatralnej, literackiej, artystycznej i filmowej. Od wielu lat realizuję tę innowację w kolejnych klasach. Poszerzyłam ją z czasem o treści regionalne, gdyż doszłam do wniosku, że będą one dopełnieniem zajęć teatralnych. Zabawa w teatr daje dzieciom dużo radości, dlatego wszystkim nauczycielom polecam prowadzenie zajęć dramatycznych i teatralnych. Zachęcam też do opracowywania innowacji pedagogicznych, które czynią zajęcia ciekawszymi dla dzieci, a nauczycielom dają satysfakcję.

Tekst i zdjęcie Małgorzata Lesisz – doradca metodyczny ŁCDNiKP

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

BIZNES I ZARZĄDZANIE ZAMIAST PODSTAW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Pierwszego września czeka nas rewolucja. Mała czy duża - niech każdy oceni samodzielnie. Po dwudziestu latach „podstawy przedsiębiorczości” zostaną zastąpione przez „biznes i zarządzanie”. Przedmiot ten będzie mógł być realizowany w zakresie rozszerzonym (szkoda, że wiele istotnych zagadnień przeniesiono z zakresu podstawowego do rozszerzonego), a uczniowie będą mogli go zdawać na maturze, po raz pierwszy w 2027 roku.

Biznes i zarządzanie to rewolucja nie w treściach nauczania, ale w rekomendowanych metodach pracy. Kluczową innowacją nowej podstawy programowej jest realizacja zadań metodą projektu. Za szczególnie istotne zostały uznane również: wykorzystanie studiów przypadków biznesowych, analiza rzeczywistych doświadczeń firm, symulacje biznesowe, wykorzystanie nowych technologii - w tym narzędzi cyfrowych, dyskusja - w tym obrona proponowanych rozwiązań, wizyty studyjne, wywiady. Ważnym elementem procesu edukacyjnego jest praca zespołowa, która rozwija umiejętności interpersonalne uczniów.

Ponieważ treści kształcenia w zakresie nowego przedmiotu obejmują zagadnienia ujęte w podstawie programowej dotychczasowego (kompetencje przedsiębiorcze, zarządzanie projektami, funkcjonowanie: gospodarki rynkowej, finansów osobistych, rynku finansowego, rynku pracy, przedsiębiorstwa) nauczyciele przedmiotu „podstawy przedsiębiorczości” będą mogli uczyć przedmiotu „biznes i zarządzanie”. Prze-

widziano jego realizację w liceum ogólnokształcącym i technikum w klasach pierwszych i drugich, w wymiarze 2 godzin tygodniowo (dla zakresu rozszerzonego 8 godzin tygodniowo). Program podstawowy obejmuje działy: (1) osoba przedsiębiorcza we współczesnym świecie; (2) zarządzanie projektami; (3) gospodarka rynkowa; (4) finanse osobiste; (5) osoba przedsiębiorcza na rynku pracy; (6) przedsiębiorstwo. Działy programu rozszerzonego to: (1) zarządzanie projektami; (2) gospodarka rynkowa; (3) finanse osobiste i rynek finansowy; (4) rynek pracy i zatrudnienie; (5) przedsiębiorstwo.

Choć kierunek zmian jest generalnie słuszny, sporo obaw budzi zakres i forma egzaminu maturalnego oraz jego honorowanie przez wyższe uczelnie. Dobrą przesłankę dla rangi nowego przedmiotu stanowi natomiast fakt, że w prace nad jego wdrożeniem mocno zaangażowana jest Szkoła Główna Handlowa w Warszawie.

Małgorzata Bartosiak-Sikoryńska - konsultant edukacji ekonomicznej ŁCDNiKP

Lapbook w EDUKACJI, CZYLI KREATYWNOŚĆ W SZKOLE PONADPODSTAWOWEJ

Obecny rynek pracy wśród wielu wymagań stawia na kreatywność. Trzeba się nią wykazywać w niemal każdej branży - tworzyć innowacyjne projekty, kampanie, przyciągające uwagę reklamy. Od nauczycieli także wymaga się pomysłowości, nauczyciele oczekują jej od uczniów... Ale czy szkoła jest miejscem, gdzie dba się o rozwój kreatywności? Podstawowa tak. Jest plastyka, technika, na innych przedmiotach też można spotkać się z twórczymi działaniami czy projektami.

Edukacja wczesnoszkolna, a wcześniej przed-szkole, to najbardziej twórczy okres naszego życia, w którym przez malowanie czy wycinanie uczymy się najwięcej. Ale co dzieje się później, w szkole ponadpodstawowej? Na podstawie wieloletnich doświadczeń w różnych placówkach edukacyjnych mogę niestety powiedzieć, że niewiele. Jako nauczyciel matematyki w XII Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Wyspiańskiego w Łodzi staram się przemycać działania, które pozwalają rozwijać albo rozbudzać kreatywność moich uczniów. Jeśli więc można na matematyce, to zapewne na każdym przedmiocie. A jak? Jedną z metod, którą stosuję, jest lapbook. Co to takiego? W skrócie: kreatywna forma plakatu, gdzie poszczególne elementy mają się otwierać, zamykać, przesuwać - wzbudzając ciekawość i motywując do odkrywania nowych informacji. W Internecie jest wiele zdjęć gotowych prac, które mogą posłużyć jako inspiracja. Jak w praktyce wykonać lapbooka z uczniami? W pierwszym kroku musimy zdecydować, co wybierzemy do umieszczenia w pracy. Praktycznie każdy temat czy zakres materiału można przedstawić w tej formie. Ja wybrałam podsumowanie wiedzy z trygonometrii w klasie drugiej. Duża partia materiału, wiele twierdzeń, własności, wykresów. W jednej z klas uczniowie pracowali w zespołach, w innej indywidualnie. Plusem pracy zespołowej jest kooperacja, jedna z kompetencji 4K. Przydzielając pracę indywidualną zakładałam, że uczniowie w kolejnych latach skorzystają z uprzednio przygotowanych treści i wzbogacą je o nowe, a lapbook pozostanie z nimi aż do klasy maturalnej, jako dosko-

nały „gotowiec” z niezbędnymi wiadomościami z trygonometrii. Moi uczniowie dopiero na tym etapie edukacyjnym pierwszy raz spotkali się z lapbookiem, ich prace były więc początkowo niezbyt idealne. Zorientowałam się, że muszą najpierw przełamać wyuczony schemat „szablonowego” zapisywania wiadomości, co z czasem się udaje. Praca nad lapbookiem to mobilizacja uczniów do samodzielnego przeanalizowania dostępnych źródeł w poszukiwaniu informacji, a następnie uporządkowania ich, to zatem nic innego, jak rozwój myślenia krytycznego. Na etapie opracowania koncepcji wyeksponowania zebranego materiału działa pomysłowość, myślenie abstrakcyjne, wychodzenie poza schematy. Kreatywność! Po wykonaniu prac następuje ich prezentacja, bardzo ważny element całości, którego nie warto pomijać. To kolejny raz, kiedy uczeń mimowolnie powtarza sobie wiadomości: pierwszy raz poszukując ich, drugi - umiesz-

czając je w lapbooku i trzeci - prezentując efekt na forum klasy. Dzięki samodzielnej pracy uczeń zdobywa nową wiedzę, często nawet sobie tego nie uświadamiając. Dodatkowo ćwiczy prezentację na forum, wypowiedź publiczną. Najciekawsze prace warto wyeksponować, na tablicy w sali lub tworząc szkolną wystawę. Każda forma prezentacji jest dla uczniów kolejnym elementem motywacyjnym. A przy okazji możemy zainspirować innych nauczycieli do podobnej formy pracy. Wykorzystanie aktywnych metod i form pracy sprzyja skutecznemu zdobywaniu wiedzy i daje uczniom poczucie sprawczości, odpowiedzialności za własny proces edukacyjny. Nauczyciel jest koordynatorem, przewodnikiem, uczeń pozostaje aktywny, tworzy, przetwarza informacje. W pracy z lapbookiem zakłada się wzrost efektywności kształcenia, rozwijanie umiejętności samodzielnego uczenia się i sprawnego pozyskiwania informacji, pobudzenie ciekawości poznawczej. Dodatkowo praca w takiej formie pozwala na kształtowanie i doskonalenie wielu kompetencji innowacyjnych, jakimi są: generowanie pomysłów, krytyczne myślenie, synteza/reorganizacja wiedzy, kreatywne rozwiązywanie problemów, szukanie udoskonalień, zbieranie informacji, otwartość na pomysły, ciekawość poznawcza, otwartość na zmiany. A wszystkie one będą niezbędne pracownikowi w najbliższej przyszłości.

*Tekst i zdjęcie dr Magdalena Wojciechowska
- XII LO w Łodzi, Studium Języka Polskiego
dla Cudzoziemców UE*

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

„PAN TADEUSZ” filozoficznie odczytany

Wojciech Woźniak - nauczyciel języka polskiego w IV Liceum Ogólnokształcącym im. Emilii Szczęsnej w Łodzi, doktor nauk humanistycznych, absolwent Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu - jest autorem opublikowanej przez Wydawnictwo Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego pracy „Pan Tadeusz – zastanawiający traktat moralny”.

Zanim powstała, podczas spotkań Międzyszkolnej Akademii Filozoficznej wygłosił dla łódzkich licealistów szereg wykładów dotyczących filozoficznych kontekstów literatury. Szkice zamieszczone w książce („Przestrzenie”, „W kręgu czarno-leskiej rzeczy”, „Udomowienie a sarmacka tradycja”, „Tadeusz Soplica - czołowy przedstawiciel pierwszego pokolenia wyęsknionej przyszłości”, „Tadeusz i Zosia w roli rodziców - przypuszczenia, domysły i dodatkowe refleksje dzisiejszego czytelnika”) są poniekąd dalszym ciągiem wcześniejszych refleksji i rozważań autora o lekturach szkolnych jako inspiracji do przemyśleń „bardziej frapujących niż to program szkolny przewiduje”.

Wojciech Woźniak, który jest autorem opublikowanych w latach poprzednich takich interesujących prac z dydaktyki literatury i języka polskiego, jak „Ukazać słowo w ruchu” („Nurt” 1980),

„Ortografia też może być ciekawa” („Oświata i Wychowanie” 1982), „Norwid w szkole podstawowej” („Polonistyka” 1983), „Mały Książę - opowieść o poszukiwaniu prawdy” („Polonistyka” 1997), „Lektury szkolne jako przedmiot dydaktycznej refleksji” (Łódź 2007), tym razem proponuje polonomom ważne i nieszablone pochodzenie się nad arcydziełem Adam Mickiewicza, o którym - jak mogłoby im się wydawać - wszystko już wiedzą. Okazuje się jednak, że dzięki książce „Pan Tadeusz - zastanawiający traktat moralny” wiedzę tę mogą wydatnie wzbogacić, ku własnej poznawczej satysfakcji i edukacyjnemu pożytkowi uczniów.

Tomasz Misiak

*Wojciech Woźniak:
„Pan Tadeusz – zastanawiający traktat moralny”,
Wydawnictwo i Pracownia Poligraficzna
Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego, Łódź 2023*

Kursy i spotkania edukacyjne dla uchodźców z Ukrainy

SCHRONILI SIĘ W ŁODZI – ZAPRZYJAŻNILI SIĘ Z ŁCDNiKP

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego zaprojektowało i przeprowadziło w roku szkolnym 2022/2023 szereg działań edukacyjnych na rzecz obywateli Ukrainy, którzy schronienie przed wojną znaleźli w Łodzi. Jeszcze w wakacje, w lipcu i w sierpniu 2022 r., zorganizowaliśmy wstępny, orientacyjny kurs języka polskiego dla dorosłych uchodźców. Naszym celem - poza nauką języka - było tutaj sprawdzenie drożności przepływu informacji między organizatorem kursu a jego potencjalnymi uczestnikami, oszacowanie skali zainteresowania nauką polskiego w środowisku gości z Ukrainy oraz zbadanie ich rzeczywistych potrzeb językowych, społecznych i zawodowych. W wakacyjnych zajęciach wzięło udział ponad siedemdziesiąt osób.

Po pracowitym okresie rekrutacji we wrześniu 2023 r. rozpoczął się w ŁCDNiKP semestralny intensywny kurs języka polskiego jako obcego dla osób z Ukrainy, które zostały zatrudnione - w ramach projektu UNICEF - w łódzkiej oświacie, głównie jako asystenci kulturowi lub pomoc pedagogiczna. Znaczącą grupę uczestników tego kursu stanowiły osoby, które wcześniej wzięły udział w kursie orientacyjnym. Intensywność kursu spowodowana była bardzo bliskim terminem egzaminu państwowego, zaplanowanym na początek lutego 2023 r. i dość wysokim poziomem wymagań egzaminacyjnych. Na kurs zgłosiło się ponad czterdzieści osób, a regularnie w zajęciach uczestniczyło prawie trzydzieści. Tygodniowo na naukę poświęcano dziesięć godzin lekcyjnych. W lutym do egzaminu końcowego przystąpiło ponad dwadzieścia osób. Należy z satysfakcją podkreślić, że egzamin zdali

wszyscy zgłoszeni przez nas uczestnicy kursu i wszyscy oni uzyskali certyfikat znajomości języka polskiego jako obcego na poziomie B1.

Osoby uczestniczące w kursie językowym miały możliwość uczestnictwa także w innych naszych działaniach, adresowanych do uchodźców z Ukrainy. Jesienią 2022 r. trzykrotnie organizowaliśmy spotkania w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego. W programie pierwszego - poza prezentacją obiektu z przewodnikiem - znalazł się koncert muzyki eksperymentalnej. Drugie, w formie warsztatów, dotyczyło związków najbardziej znanych polskich pieśni z wydarzeniami z historii Polski. Trzecie było prezentacją polskich kolęd. W takiej formie świętowaliśmy z naszymi gośćmi 11 Listopada i przygotowaliśmy się do Bożego Narodzenia. W styczniu 2023 r. uczestnikom kursu językowego umożliwiliśmy dodatkowo udział w warsztatach „Miejsca wspólne”, poświęconych „kresowym okolicom” ukazanych w znanych polskich utworach literackich. Podjęliśmy także współpracę ze Szkołą Podstawową nr 193 w Łodzi, która zorganizowała konkurs recytatorski „Poeci czterech kultur dzieciom”. Po pierwsze rozpropagowaliśmy tę ciekawą inicjatywę w łódzkim środowisku ukraińskim, a po drugie - przeprowadziliśmy w siedzibie ŁCDNiKP eliminacje pierwszego stopnia konkursu. Ich termin wybraliśmy celowo: odbyły się 25 lutego 2023 r., w pierwszą rocznicę wybuchu wojny. Zgłosiło się kilkunastu uczestników, towarzyszyło im liczne grono osób wspierających. Recytatorzy - podzieleni na dwie grupy wiekowe - poza obowiązkowym wierszem autora polskiego recytowali utwory poetów ukraińskich. Oba teksty prezentowa-

ne były w dwóch wersjach językowych - po polsku i po ukraińsku. W jury poza przedstawicielami ŁCDNiKP zasiadli znani aktorzy - Mirosława Marcheluk i Ryszard Mróz oraz ich studentka z Ukrainy Olha Vasylyshyn. Nagrody ufundował dyrektor ŁCDNiKP Janusz Moos. Zwycięzcy pierwszego etapu konkursu Aurora Khokhyliuk recytowała po polsku i po ukraińsku wiersz Juliusza Słowackiego „Dajcie mi tylko...” Zmagania recytatorów uświetnił występ zespołu rodzinnego z Ukrainy. Ukraińscy laureaci pierwszego etapu konkursu reprezentowali ŁCDNiKP 15 marca 2023 r. w finale przeprowadzonym w gmachu SP nr 193 i zdobyli tam wyróżnienia.

Jedną z uczestniczek intensywnego kursu językowego była Wanda Kowalewska - zaśluzona nauczycielka muzyki z Charkowa, współzałożycielka tamtejszej szkoły muzycznej i współorganizatorka międzynarodowego konkursu muzycznego imienia Karola Szymanowskiego. 5 kwietnia 2023 r. podczas spotkania Akademii Seniora ŁCDNiKP pani Wanda zaprezentowała swoje działania artystyczne i edukacyjne prowadzone na Ukrainie. Silna więź jaką udało się nam nawiązać w czasie kilku miesięcy kursu językowego oraz innych naszych działań sprawiła, że żal było się rozstać. Dlatego podtrzymujemy kontakty, odpowiadając na nowe potrzeby naszych gości z Ukrainy. 19 kwietnia rozpoczął się zorganizowany dla nich w ŁCDNiKP doskonalący kurs komputerowy. Prowadzone przez Annę i Jarosława Koludo zajęcia odbywają się regularnie co tydzień. Mamy nadzieję na kolejne inicjatywy i następne kursy.

Bożena i Janusz Bomanowscy - ŁCDNiKP

Język polski dla UCZNIÓW Z UKRAINY

Jestem nauczycielem Szkoły Podstawowej nr 202 im. Jana Pawła II w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Łodzi, od ubiegłego roku szkolnego prowadzę lekcje języka polskiego dla uczniów z Ukrainy. Chciałabym podzielić się swoimi doświadczeniami. Program nauki języka polskiego opracowałam samodzielnie, w oparciu o istniejące programy i poradniki metodyczne dla nauczycieli pracujących z uczniami różnych narodowości oraz własne doświadczenia z pracy z ukraińskimi dziećmi.

W poczet uczniów naszej szkoły zostało w roku szkolnym 2021/22 przyjętych 22 uczniów z Ukrainy. Grupa była zróżnicowana pod względem wieku, od 7 do 15 lat. Na zajęcia z nauki języka polskiego uczniowie zostali podzieleni na dwie grupy: klasy I -III i klasy IV - VIII. Podjęcie pracy dydaktycznej determinowało: (a) rzeczywiste poznanie dziecka, losów jego rodziny, (b) nakierowanie pierwszych oddziaływań wychowawczych na wzbudzenie zaufania do nauczyciela, (c) przybliżenie uczniowi nowej społeczności szkolnej i ich adaptacja w nowym miejscu. Uczniowie z Ukrainy przybyli z bagażem traumatycznych doświadczeń, barierą w codziennym funkcjonowaniu stanowiły dla nich nakładające się trudności w rozumieniu i nawiązywaniu dialogu werbalnego. W pierwszym okresie pobytu w szkole, na lekcjach języka polskiego, przeprowadzałam wnikliwą obserwację każdego dziecka. Poznawałam uczniów w rozmowach osobistych o losach rodziny, nauce w ojczystej szkole, zainteresowaniach, spędzaniu wolnego czasu w kraju, lecz również przez pryzmat nowej sytuacji, nowych wymagań, nawiązywania relacji z polskimi rówieśnikami, zmagania się z obciążającymi przeżyciami następstw wojny. Celem działań wychowawczych, jakie podejmowałam, było: (a) stworzenie w naszych relacjach atmosfery bezpieczeństwa i zaufania, (b) podnoszenie wartości osobistej dziecka oraz w relacjach rówieśniczych, (c) integracja społeczna - otwieranie się na nową rzeczywistość i wyrażanie emocji, które temu towarzyszą, (d) ciągłe podtrzymywanie atmosfery zrozumienia, przy jednoczesnym zachowaniu zasad zdrowego rozsądku. W obszarze pracy edukacyjnej dążyłam, aby nauka języka polskiego wzbudzała zainteresowanie, a nabywanie umiejętności, pokonywanie trudności dawało pozytywne odczucia w rezultacie osiągniętych postępów w nauce i ży-

ciu codziennym. Język polski może stać się dla wielu z tych dzieci narzędziem do budowania swojej przyszłości, kariery zawodowej; szczególnie dotyczy to uczniów starszych, kończących szkołę podstawową. Dbałam jednak o podtrzymywanie tożsamości narodowej uczniów poprzez odniesienie do realiów, którymi oni żyli i za którymi tęsknili, a także o to, aby okazywali przywiązanie do ojczyzny. Opracowany przeze mnie program kształcenia zakładał osiągnięcie następujących efektów przez ucznia. (1) W zakresie mówienia: podejmuje próby opanowania poprawnej wymowy głosek, wyrazów i intonacji zdaniowej; potrafi porozumiewać się w typowych sytuacjach życia codziennego; potrafi przedstawić siebie i swoją rodzinę; potrafi zadawać proste pytania oraz odpowiadać na zadawane pytania. (2) W zakresie czytania: czyta wyrazy, wyrażenia, zdania; rozumie ogólny sens prostego tekstu. (3) W zakresie pisania: przepisuje wyrazy, zdania; uzupełnia wyrazami luki w tekście na podstawie podanego wzoru. (4) W zakresie rozwijania kompetencji międzykulturowych: uczy się wrażliwości na odmienność kulturową; uczy się szacunku i zrozumienia dla środowiska szkolnego i otoczenia; poznaje zwyczaje, tradycje i normy kulturowe obowiązujące w Polsce. (5) W zakresie rozwijania umiejętności samodzielnego uczenia się i współdziałania w grupie: kształci umiejętność nauki i zabawy w grupie; wie, jak samodzielnie doskonalić umiejętności nabyte w szkole.

Kurs wstępny nauki języka polskiego, przeprowadzony w okresie od 23 marca do 24 czerwca 2022 r., zakończyłam podsumowaniem pracy uczniów na zajęciach i ich osiągnięć. Pytałam: (a) czy zwiększyła się u ciebie motywacja do nauki języka polskiego, (b) czy nabyte umiejętności ułatwiają ci rozumienie mowy polskiej oraz podejmowanie konwersacji, (c) czy nabyte umiejętności samodziel-

nego poszerzenia kompetencji językowych wykorzystasz podczas wakacji, (d) czy wyniki w nauce języka polskiego są dla ciebie zadowalające, (e) co sprawiło ci największą trudności w zakresie nauki języka polskiego? Wypowiedzi uczniów z Ukrainy i obserwacja ich zachowań pozwalają mi stwierdzić, że odzyskali w naszej szkole radość i uśmiech, chętnie włączają się do zabaw i gier w zespole; równocześnie bardzo chętnie okazują przywiązanie do ojczyzny - śpiewają hymn Ukrainy, piosenki, mówią o kulturze, podkreślają walory kuchni ukraińskiej i chwalą swój piękny kraj. Znajomość języka polskiego oceniam: w mowie u ok. 50 procent uczniów jako dobrą, natomiast u ok. 40 procent jako wystarczającą do podstawowej komunikacji; niestety ok. 10 procent uczniów nie zdołało w ciągu trzech miesięcy pokonać minimum bariery językowej. W piśmie ok. 35 procent uczniów opanowało język polski na poziomie wysokim, a ok. 65 procent na poziomie średnim albo niskim. Umiejętność czytania i rozumienia tekstu pisanego oceniam u ok. 50 procent uczniów jako dobrą lub bardzo dobrą; pozostali sylabizowali słowa, choć niektórzy nawet tego nie zdołali opanować. Cieszę się, że komunikację w języku polskim poza szkołą - w sklepie, w autobusie - aż 80 procent moich uczniów subiektywnie uznało za dobrą.

Elżbieta Bednarek - SP nr 202 w ZS-P nr 2 w Łodzi

PRZYGODA ZACZYNA SIĘ W BEDONIU

Przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bedoniu Wsi działa Uczniowski Klub Sportowy Bedoń. W 2019 r. zostałem jego prezesem i trenerem sekcji biegów na orientację, której powołanie okazało się trafionym pomysłem. Jako nauczyciel wychowania fizycznego i trener stawiam na popularyzowanie tej dyscypliny sportu i na aktywizację wszystkich uczniów naszej szkoły, a także mieszkańców Gminy Andrespol. Nie koncentruję się na najsprawniejszych, podkreślam, że sport jest dla wszystkich.

Zachęciło to wielu uczniów do sprawdzenia się w terenie z mapą, do udziału w treningach i zawodach. Już w pierwszych uczestniczyła 50-osobowa reprezentacja szkoły. Zawsze mawiam: „Ten sport to przygoda, bawcie się dobrze, nie przejmujcie się wynikiem, przestrzegajcie zasad fair play i współpracujcie w zespole, to dacie radę i osiągniecie sukces”. Wiem, że każde dziecko ma potencjał, dlatego stawiam na wszystkich uczniów, także na tych, którzy nie wierzą w siebie. I często to właśnie oni odnajdują się w tego typu rywalizacji. Bo tu nie wystarczy dobrze biegać. Pozytywne nastawienie, umiejętność logicznego myślenia, chęć współpracy w zespole to istotne czynniki decydujące o sukcesie. Jako trener mocno stawiam na samodzielność moich podopiecznych. W dniu zawodów po omówieniu zasad i przebiegu rywalizacji ogłaszam, że od tego czasu będą samowystarczalni. Ze zdobytą wcześniej wiedzą i umiejętnościami sami organizują się, pilnują czasu, w jakim mają stanąć na starcie, sami orientują się, którą mapę mają pobrać, gdzie i jak dokonać włączenia się do rywalizacji i jak sobie poradzić w terenie przy pomocy mapy i kompasu. W chwili zwątpienia i pierwszego zagubienia się w lesie wiedzą, że mogą na mnie liczyć, ale też ja wiem, że sami w zespołach spróbują na nowo zorientować się w terenie i ustalić właściwy wariant dalszej rywalizacji. Staram się aktywizować rodziców: startują z nami w zawodach, swoją obecnością wspierają

nasze działania. Dzięki temu udaje nam się budować atmosferę wspólnej dobrej zabawy, bez presji i oczekiwań. Pozytywny odbiór naszych działań przekłada się na chętnie podejmowane przez uczniów akcje społeczne. Od roku przy współpracy z Lasami Państwowymi – Nadleśnictwem Brzeziny sprzątamy i adaptujemy obszar leśny obok naszej szkoły, tworząc przestrzeń do wypoczynku, rekreacji ruchowej, zabaw terenowych, zajęć sportowych z zakresu biegów przełajowych i biegów na orientację. Jako trener stawiam na pełny rozwój dzieci i młodzieży, dlatego szkolenie sportowe łączę z poszerzaniem wiedzy o zdrowiu, a także o działania wolontariackie. Służy temu między innymi szkolny i klubowy projekt „Zorientuj się na zdrowie”, w ramach którego zorganizowaliśmy Mikołajkowy Wyścig po Zdrowie, łączący rywalizację sportową z konkursem wiedzy o zdrowiu i sporcie, a także Bieg i Marsz Świętych Mikołajów, który jest wspierany finansowo przez Gminę Andrespol otwartą imprezą dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Tekst i zdjęcia Mariusz Kotelnicki – ZS-P im. Jana Pawła II w Bedoniu Wsi

Na czym polega METODA RUCHU ROZWIJAJĄCEGO?

Metoda Ruchu Rozwijającego opracowana przez Weronikę Sherborne - angielską fizjoterapeutkę i nauczycielkę wychowania fizycznego - opiera się na porozumieniu poprzez „język ciała”. Może być wykorzystywana, z dobrymi efektami, w pracy z dziećmi i dorosłymi, z osobami w normie rozwojowej i z różnymi zaburzeniami.

Metoda Ruchu Rozwijającego to system ćwiczeń, które poprzez zabawę pogłębiają relacje, czyli nic innego, jak pozytywne tworzenie życia w społeczeństwie, przy wykorzystaniu odpowiednich działań ruchowych. Nawiązywanie bliskiego kontaktu: dziecko - dziecko albo dziecko - rodzic (opiekun) stymuluje rozwój sfery poznawczej, społecznej i emocjonalnej. Podstawą jest tu sekwencja dobranych dla uczestników ćwiczeń, opartych na pogłębianiu świadomości własnej osoby, partnera, schematu ciała oraz przestrzeni.

Zaletą zajęć jest to, że nie potrzeba do nich żadnych drogich pomocy, a jedynie wolnej przestrzeni, odpowiedniego podłoża (koc, matrac) i świeżego powietrza. Dzięki ćwiczeniom dzieci uczą się poznawać przestrzeń i zachowywać w niej. Czują się swobodnie, nie obawiają się otoczenia, stają się mniej zahamowane i bardziej otwarte na sytuacje problemowe. Metoda Ruchu Rozwijającego pozwala dzieciom poznać swoje ciało i uczy kontrolować jego ruchy, ułatwia nawiązywanie kontaktów, uczy empatii. W atmosferze radosnej zabawy - przy całkowitej eliminacji czynników stresujących typu nakaz, przymus, strach, lęk, obawa - umożliwiała dzieciom zaspokojenie potrzeb psychicznych, społecznych i poznawczych.

W Metodzie Ruchu Rozwijającego wyróżnia się kilka kategorii ćwiczeń, na których bazuje osoba przygotowująca zajęcia: ćwiczenia

prowadzące do poznania siebie i własnego ciała (świadomość własnej osoby, ciała); ćwiczenia pomagające zdobyć pewność siebie i budować poczucie bezpieczeństwa w swoim otoczeniu (świadomość przestrzeni); ćwiczenia ułatwiające nawiązanie kontaktu oraz współpracę z partnerem i grupą (świadomość innych osób i kontakt z nimi).

Opierając się na własnych doświadczeniach w pracy Metodą Ruchu Rozwijającego stwierdzamy, że wykorzystanie jej niesie za sobą wiele pozytywnych oddziaływań na osoby, które uczestniczą w zajęciach. Można tutaj wymienić: pogłębienie więzi emocjonalnej rodzic - dziecko, pozyskanie wartościowej formy wspólnego spędzania czasu wolnego, bliższe poznanie i integrację z innymi uczestnikami zajęć. Mamy nadzieję, że nasz artykuł będzie inspiracją do poszerzania wiedzy na temat Metody Ruchu Rozwijającego i do wykorzystywania jej w codziennej pracy. Zainteresowanym rekomendujemy publikacje: Weroniki Sherborne - „Ruch Rozwijający dla dzieci”, Warszawa 2012 oraz Marty Bogdanowicz i Dariusza Okrzesika - „Opis i planowanie zajęć według Metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne”, Gdańsk 2016.

Anna Góraj, Katarzyna Grober-Rolińska,
Marta Popławska-Piwońska – Przedszkole Miejskie nr 192 w Łodzi

Chcą pomagać i BYĆ POTRZEBNI

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bedoniu Wsi już trzynasty rok działa Szkolne Koło Caritas. Wolontariusze pomagają potrzebującym, kierując się wrażliwością i troską o drugiego człowieka. Biorą udział we wszystkich akcjach charytatywnych prowadzonych w szkole i parafii w Bedoniu Przykościelnym, często też proponują własne. Ich aktywność ma wymiar edukacyjno-wychowawczy.

Wolontariat stwarza okazję do budowania świata wartości, pomaga w rozwijaniu zainteresowań, szukania ciekawych form spędzania wolnego czasu. Co roku bierzemy udział w akcji dla bezdomnych „Ogrzej miłością”, która łączy się ze Światowym Dniem Ubogich, obchodzonym 9 listopada. Zbieramy ciepłą odzież, koce, koldry, żywność. Dwa razy w roku, przed Bożym Narodzeniem i Wielkanocą, uczestniczymy w ogólnopolskiej zbiórce żywności dla potrzebujących pod hasłem „Tak pomagam”. Szczególnie dumni jesteśmy z „Adwentowego drzewka miłości” - akcji prowadzonej w naszym parafialnym kościele. Co roku na choince wiszą świąteczne ozdoby, a na nich imiona i ukryte potrzeby, prośby i marzenia dzieci. Dzięki ofiarności parafian marzenia naszych podopiecznych spełniają się, w ubiegłym roku pomogliśmy aż 30 uczniom z naszej szkoły. „Serce na gwiazdkę” to kolejna akcja - zbieranie i dzielenie się słodyczami. Na bieżąco wspieramy potrzebujących i organizujemy własne akcje pomocy, w zależności od potrzeb. Przykładem mogą być przedsięwzięcia takie, jak „Tornister pełen uśmiechu”, „Wyprawka szkolna”, czy też zbiórki pieniędzy dla chorych dzieci, ostatnio dla dwu dziewczynek z naszego terenu. Na szczególną uwagę zasługuje zaangażowanie rodziców. Jako aktywni uczestnicy naszych akcji stają się wzorem dla dzieci. Razem pieczemy ciasta, organizujemy kiermasze, loterie, sprzedajemy prace artystyczne - ozdoby, stroiki, bransoletki, zakładki do książek. Uczestnicząc w ogólnopolskim konkursie „Mój szkolny kolega z misją” zbieraliśmy pieniądze na remont przedszkola w Katondwe w Zambii. Cieszy niezmiernie fakt, że dzięki wolontariatowi dzieci stają się coraz bardziej wrażliwe na potrzeby innych, są otwarte i empatyczne, odważnie podejmują dialog międzypokoleniowy, dostrzegają, że niesienie pomocy potrzebującym jest źródłem radości i dobra dla obu stron. Same są pomysłodawcami i realizatorami różnych działań - przynoszą opał, pomagają starszym sąsiadom, dziadkom, rozmawiają z nimi. W okresie pandemii zrealizowaliśmy akcję „Kartka świąteczna dla sąsiada”: sami przygotowaliśmy kartki, aby wraz z życzeniami wręczyć je sąsiadom. Udało nam się też spełnić marzenia podopiecznych Domu Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze, w ramach przedsięwzięcia „Realizacja listu do św. Mikołaja”. Wciąż nie brakuje nam nowych pomysłów do działania. Pomagamy uchodźcom z Ukrainy: dwukrotnie zbieraliśmy dla nich żywność, odzież, artykuły spożywcze i chemiczne, ze środków

pozyskanych od darczyńców została zakupiona pralka dla ukraińskiej rodziny. W miarę możliwości dofinansowujemy wyjazdy uczniów na wycieczki czy do kina, pomogliśmy rodzinie, która straciła dom w pożarze. Przed Bożym Narodzeniem rozprawdzamy czekoladowe mikołaje. Kontynuujemy prowadzoną przez szkołę od 2000 r. akcję „Adopcja serca”. Wspieramy dzieci z Rwandy - co miesiąc przekazujemy misjonarzom zebrane przez nas środki, równowartość 15 euro. Pomagamy innym także bawiąc się. Czterokrotnie nasi wolontariusze wygrali na balu Szkolnych Kół Caritas w Łodzi główną nagrodę - kolonie letnie. Cieszymy się bardzo, że możemy w tym roku szkolnym znowu aktywnie realizować swoją misję, bo niestety okres izolacji w czasie pandemii mocno nas ograniczał. Dlaczego nasi wolontariusze robią to, co robią? Odpowiedź jest prosta. Chcą pomagać i być potrzebni.

Tekst i zdjęcie: Ilona Najder - nauczycielka religii i opiekun Szkolnego Koła Caritas w Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Jana Pawła II w Bedoniu Wsi

MARIA WITORZEŃC - WSPOMNIENIE

Odeszła od nas doktor Maria Witorzeńc... Wspominamy ją jako osobę niezwykłą, ciekawą, interesującą. Była znakomitym lekarzem, który pomagał innym. Była znakomitym tutezem i terapeutą, umiała wspierać innych w rozwiązywaniu różnych problemów wynikających z trudnego życia. Doktor Maria Witorzeńc była również znakomitym edukatorem - potrafiła tłumaczyć, wyjaśniać, oddziaływać. Poznaliśmy jej dobroć, która emanowała z niej i była ukierunkowana zarówno na ludzi młodych, jak i na seniorów.

Doktor Maria Witorzeńc była osobą bardzo inteligentną, którą wyróżniały wybitne zdolności i bardzo interesująca, wyjątkowy sposób patrzenia na świat, polegający na tym, że wszędzie jej było pełno i zawsze rozglądała się za najtrudniejszymi rzeczami. Jej zaangażowanie w życie czyniło ją wręcz - dyrektorem świata! Była jedną z najlepszych studentek Łódzkiej Akademii Medycznej.

Wspaniale wychowywała swego syna Dawida. Ten proces wychowawczy można nazwać procesem modelowym. Jej opowieści o wychowywaniu syna to były wyjaśnienia, informacje na wskroś pedagogiczne, stwierdzenia pięknej spersonalizowanej pedagogiki, pełnej serca. Miała w sobie tyle uczuć, jakby była stworzona być matką. Dorosły dziś syn - serdeczny, fajny człowiek - jest dyplomem jej pracy wychowawczej, dowodem na to jak wspaniale mogą być efekty połączenia zacięcia pedagogicznego i olbrzymiego serca.

Dlatego wspomnienie o doktor Marii Witorzeńc zamieszczamy w czasopiśmie „Dobre Praktyki. Innowacje w edukacji”. Będziemy pamiętać jej znakomite oddziaływanie na innych, wspomaganie ludzi, których nawet dobrze nie znała. Bo doktor Maria Witorzeńc była osobą, która szukała trudnych spraw i chciała pomagać. To pragnienie pomocy było w niej bardzo głęboko zakorzenione i owocowało ogromnym dobrem.

Krzysztof Cwynar i Janusz Moos

KRONIKA WYDARZEŃ EDUKACYJNYCH

LISTA 100 - ROZWÓJ KOMPETENCJI CYFROWYCH

W uznaniu wieloletniego wyjątkowego zaangażowania w rozwój kompetencji cyfrowych w naszym kraju kapituła Listy 100 Szerokiego Porozumienia na Rzecz Umiejętności Cyfrowych postanowiła wpisać na nią aż trzy osoby z Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Są nimi: dyrektor Janusz Moos, wicedyrektor Anna Koludo i Sławomir Szaruga - konsultant edukacji informatycznej zaangażowany w rozwój i prowadzenie od ponad 25 lat Akademii Młodych Twórców. Uroczyste wręczenie certyfikatów nastąpiło 6 marca.

SZKOŁA ĆWICZEŃ W ŁODZI

10 marca w siedzibie ŁCDNiKP odbyła się konferencja „Łódzka szkoła ćwiczeń - świadoma edukacja. Nowe inspiracje i działania na przyszłość”, podsumowująca realizację projektu „Architektki wiedzy - szkoła ćwiczeń w Łodzi”, zainicjowanego przez Ogólnopolskiego Operatora Oświaty. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Szkoły Ćwiczeń Kornelówka z dyr. Joanną Świątek, a także instytucji partnerskich: Uczelni Nauk Społecznych z rektorem Piotr Domżałem i ŁCDNiKP, reprezentowanego przez dyr. Janusza Moosa, wicedyr. Teresę Dąbrowską i Annę Rostrygin. W gronie prelegentów znaleźli się: Szymon Buda - Pełnomocnik Zarządu Ogólnopolskiego Operatora Oświaty, dyr. Joanna Świątek, dyr. Janusz Moos, Magdalena Brewczyńska i Agnieszka Pietryka - przedstawicielki ORE oraz prof. Renata Michalak z UAM w Poznaniu i dr Monika Just - trener twórczego myślenia. Wszyscy uczestnicy spotkania otrzymali Zeszyt nr 41 publikowanego przez ŁCDNiKP „Katalogu dobrych praktyk w edukacji”, zawierający artykuł Teresy Dąbrowskiej i Elżbiety Ciesiołkiewicz-Sanneh „Rola Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w realizacji projektu „Architektki wiedzy - szkoła ćwiczeń w Łodzi”.

(Teresa Dąbrowska i Anna Rostrygin)

ERASMUS+ - NOWE DOŚWIADCZENIE I WIELKA PRZYGODA

Regionalne Punkty Informacyjne Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, funkcjonujące w ŁCDNiKP i w Kuratorium Oświaty w Łodzi zorganizowały 18 kwietnia dla dyrektorów i nauczycieli oraz przedstawicieli samorządów lokalnych i innych instytucji związanych z edukacją konferencję prezentującą przykłady dobrych praktyk w projektach Erasmus+. Program konferencji obejmował prezentację programu Erasmus+ i Centrum

Innowacji Erasmus+ InnHUB, przykłady dobrych praktyk w projektach Erasmus+ (Przedszkole Miejskie nr 206, Szkoła Podstawowa nr 36 i Szkoła Podstawowa nr 41 w Łodzi, Zespół Szkół nr 1 im. J. S. Cezaka w Zgierzu, Zespół Szkół nr 2 w Koluszach) oraz charakterystykę współpracy międzysektorowej na przykładzie projektów Erasmus+.

(Barbara Wrąbel)

BOCIANY CZARNE - EDUKACYJNIE

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej i nauczyciele przyrody w klasach IV-V wzięli udział w konferencji poświęconej ochronie bociana czarnego i innych ginących gatunków ptaków, zorganizowanej 24 kwietnia w siedzibie

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi. Zapoznali się z projektem „Bociany Czarne Online”, otrzymali informacje o możliwości edukacyjnego wykorzystania transmisji z gniazda bocianów czarnych, scenariusze lekcji wraz z prezentacją multimedialną dla uczniów oraz... maskotkę bociana czarnego promującą projekt. Zostali również zapoznani z ofertą edukacyjną Lasów Państwowych i możliwościami współpracy z nadleśnictwami. Spotkanie prowadziła Alicja Sitek - rzecznik Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi. O swoich działaniach opowiadała Urszula Olszowa-Skowronek - nauczycielka, która od lat realizuje projekt ze swoimi uczniami.

MEDIACJE W EDUKACJI

Wielostronne możliwości i istotne walory wykorzystania mediacji w pracy profilaktyczno-wychowawczej prowadzonej w środowisku szkolnym poznali uczestnicy zorganizowanej przez ŁCDNiKP konferencji „Mediacje w edukacji jako ważna kompetencja w drodze do budowania społeczeństwa dialogu”. Wydarzenie, objęte patronatem Adwokackiego Centrum Mediacji oraz Stowarzyszenia Mediatorów Pactus, było okazją do uroczystego zainaugurowania działalności Punktu Mediacji przy ŁCDNiKP. W programie konferencji znalazły się wystąpienia: adw. Patrycji Borkowskiej - mediatora Adwokackiego Centrum Mediacji w Łodzi, Marzeny Korzeniew-

skiej - prezesa Stowarzyszenia Mediatorów Pactus, Barbary Muras - trenera mediatorów szkolnych, doradcy metodycznego ŁCDNiKP oraz Beaty Wielkopolan - koordynatora punktu mediacji, certyfikowanego mediatora spraw cywilnych i rodzinnych, konsultanta ŁCDNiKP.

Trzynastu nowych mediatorów rozpoczęło działalność w łódzkim środowisku edukacyjnym. Ukończyli 40-godzinny kurs zorganizowany przez ŁCDNiKP we współpracy ze Stowarzyszeniem Mediatorów Pactus i uzyskali kompetencje niezbędne do profesjonalnego prowadzenia mediacji oraz uprawnienia do starania się o wpis na listę mediatorów stałych przy sądach okręgowych. (Beata Wielkopolan)

JAK ZACIEKAWIĆ DZIECKO I WYZWOLIĆ JEGO AKTYWNOŚĆ?

Z inicjatywy ŁCDNiKP zorganizowano w siedzibie i przy współudziale Centrum Dialogu im. Marka Edelmana seminarium dla nauczycieli - „Zaciekawic i wyzwolic dziecięcą aktywność”. Uczestnikom zaprezentowano inspirujące pomysły, projekty i środki dydaktyczne sprzyjające aktywizowaniu i rozbudzaniu ciekawości poznawczej najmłodszych uczniów, a także propozycje ich wykorzystania w organizowaniu efektywnego procesu dydaktycznego. Prelegentkami były: Marta Nowacka - twórczyni unikatowych klocków ARCHIZO, Ewa Bieńkowska - pomysłodawczyni WO-W-puzzli, Agnieszka Sereda - nauczycielka Szkoły Podstawowej nr 26, propagatorka wykorzystania POPIT w edukacji, a także przedstawicielki parku rozrywki Mandoria i firmy Nowa Szkoła. (Beata Kwiatkowska)

Opr. Grażyna Adamiec i Tomasz Misiak

**Zamawiaj kwiaty z dostawą
z naszej kwiaciarni online**

H. SKRZYDLEWSKA
sieć kwiaciarni

www.skrzydowska.pl

 [kwiacarnieskrzydowska](https://www.facebook.com/kwiacarnieskrzydowska)

 [kwiacarnieskrzydowska](https://www.instagram.com/kwiacarnieskrzydowska)

STUDIA? GDZIE, JAK NIE W SAN!

Wielki Dzień Otwarty SAN w Łodzi!

20 czerwca godz. 15:00
ul. Kilińskiego 98, Łódź

- Weź udział w praktycznych warsztatach
- Spotkaj się z doradcą zawodowym
- Poznaj kampus Uczelni
- Zgarnij voucher o wartości 500 zł na studia

Gość specjalny - Cezary Stacewicz, twórca internetowy

SPOŁECZNA
AKADEMIA
NAUK

Partnerzy wydarzenia:

Więcej informacji na stronie ↑